

Statusrapport

Dokumentation af tegnsprogsuddannelse ved CFD

Udarbejdet af
Kim Kanstrup Kjeldsen
Tværfagligt Team - 2021

Kolofon

Statusrapport er en del af projektet "Dokumentation af tegnsprogsuddannelsen".
Arbejdet er gennemført i 2021.

Statusrapporten er udarbejdet af:

Tværfagligt Team

CFD

Oktobervej 22A

2730 Herlev

Projektansvarlig

Kim Kanstrup Kjeldsen

E-mail: kik@cfid.dk

Tak til projektgruppen Kristin Martinsen, Lene Kold Erlandsen og Lone Suhr Pallesen for løbende møder og sparring.

Foto og print: Kim Kanstrup Kjeldsen.

Indhold

Kolofon	2
Forord	4
Projektbeskrivelsen	5
Dataindsamling	5
Tegnsprogsuddannelsen.....	7
Status	7
Aktuelt.....	7
Visioner på uddannelsen.....	16
Niveauvurderingen	17
Niveauindplacering	18
Fase 1	19
Uddannelsens formål	19
Læringsmål	19
Gennemløb af uddannelsen.....	20
Undervisningsevaluering.....	20
Vurdering	21
Udstedelse af bevis	22
Fase 2	23
Læringsudbytte	23
Undervisningsstabens faglige kvalifikationer.....	23
Undervisningsevaluering.....	24
Anbefaling og ressourcer	24
Litteraturliste	25
Bilag	26

Forord

Denne statusrapport er en del af det samlede projekt "Dokumentation af tegnsprogsuddannelsen ved CFD". Samlet set er hele projektet delt i tre produkter:

1. Statusrapport
2. Ansøgning om niveauvurdering
3. Beskrivelse af tegnsprogsuddannelsen

Statusrapporten giver en kort beskrivelse af status på tegnsprogsuddannelsen i forhold til de formulerede formål og projektmål i projektbeskrivelsen, se bilag 1. Dvs. statusrapporten beskriver uddannelsen, som den netop er i dag og samtidig holdes den op mod de krav, der stilles af Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) ([link](#)) i forhold til ansøgningen om at få tegnsprogsuddannelsen niveauvurderet.

AI opstiller en række krav, som skal være opfyldt, inden en niveauvurdering kan blive godkendt. Behandlingen af ansøgningen skal forløbe i to faser. Dette beskrives nærmere senere i rapporten.

Siden starten af projektet har arbejdet peget i flere forskellige retninger, og på denne baggrund er der foretaget nogle valg, prioriteringer og beslutninger undervejs. Igennem projektperioden er vi nået frem til følgende, at CFD først og fremmest ønsker at få hele tegnsprogsuddannelsen afdækket og beskrevet, men også at opnå en officiel anerkendelse af uddannelsen ved en offentlig niveauvurdering. Inden disse to emner igangsættes udarbejdes denne statusrapport for først at danne et overblik over opbygningen af og indholdet i den interne tegnsprogsuddannelse.

I forhold til status og kort beskrivelse af tegnsprogsuddannelsen i denne rapport er der fokus på at fremhæve de dokumentationer, uddannelsen allerede har set i forhold til de krav, der stilles i ansøgningen til AI. Samtidig vil der være medtaget detaljer, der skal arbejdes videre med senere, hvor hele uddannelsen bliver formuleret i én samlet beskrivelse og forankret i CFD's vidensbank.

Statusrapporten er planlagt til aflevering i slutningen af 2021, ansøgningen om niveauvurdering indsendes senest den 1. juni 2022 og beskrivelsen af tegnsprogsuddannelsen færdiggøres i 2022.

I statusrapporten er der flere steder indsat link til en kilde eller hjemmeside. Dette er gjort, for at læseren hurtigt kan søge på disse, når der læses på computer, men det er ikke obligatorisk for at forstå rapporten. Er det ikke muligt at søge i linkene, kan materialet rekvireres hos den projektansvarlige.

Statusrapporten stiles til CFD's chef og andre, der måtte have interesse i at læse denne.

Projektbeskrivelsen

Projektbeskrivelsen har været underlagt nogle få ændringer undervejs i arbejdsperioden. Første gang, da vi erfarede, at der er meget sparsom forskning i effekten af undervisningen af hørende i tegnsprog. Retningen i projektarbejdet er derfor ændret og det samme er hovedtitlen. Anden gang var som følge af ændring i projektgruppen og forlængelse af projektperioden grundet forsinkelser i vinter/forår 2021. Der er samlet set en større arbejdsbyrde, da der nu kun er en person til at udføre projektet, betegnet "projektansvarlig". Forsinkelsen i foråret skyldtes bl.a. gennemførelsen af de udskudte kursusforløb (Coronabetinget) i tegnsprogsundervisning, hvorfor det var nødvendigt at inddrage den projektansvarlige til at undervise.

I den seneste projektbeskrivelse er der ikke omtalt en styregruppe, eftersom dette ikke er aktuelt i dag. Projektgruppen, som består af den projektansvarlige, de to øvrige tegnsprogs konsulenter og teamlederen, er fortsat den styrende kraft i arbejdet, hvormed projektet - også den del af projektet der rækker ind i 2022 - bliver båret igennem af en gruppe på flere personer.

Dataindsamling

De indsamlede materialer viste på et tidligt tidspunkt, at der ikke er tilstrækkelige data til at afdække de emner, vi havde forestillet os, jf. første version af projektbeskrivelsen, specifikt i forhold til effekten af tegnsprogsundervisning målrettet hørende. Der er fundet en artikel på 300 sider, der dokumenterer hvor lidt forskning, der er indenfor tegnsprogsundervisning (McKee m.fl. 2014) ([link](#)).

Arbejdet med søgning og indsamling af data har samtidig også medført tilblivelsen af et mindre netværk af institutioner og fagkollegaer, som projektet kan trække på, se kontaktlisten i næste afsnit. Søgningen har primært været i de nordiske lande.

Det mest inspirerende materiale, der er hentet hjem, er fra Signo i Norge.

Signo har på nuværende tidspunkt to faglige ledere (Eva Abildgaard og Hilde Gjermundrød), der er i gang med et projekt, der skal føre til et fælles og samlet udgangspunkt for tegnsprogsundervisningen af deres medarbejdere på otte forskellige adresser i Norge.

Organisationen Signo minder om CFD, hvilket gør det lettere at sammenligne og sætte sig ind i strukturen hos dem. Der er i dag etableret god kontakt til de to faglige ledere til at inspirere hinanden, mens projektet begge steder foregår.

Der er også foretaget dataindsamling internt på CFD. Det gælder alt vedrørende tegnsprogsuddannelsen, men også vedrørende CFD's sprogpolitikker og udmeldinger om, hvad ansatte kan forvente ved at blive ansat i CFD's regi set i forhold til tegnsprog og kommunikation på en to-sproget arbejdsplads.

Kontaktliste

Herunder er de kontakter, der indtil videre er etableret. Det forventes, at listen fortsat udvides over tid og opdateres løbende.

Danmark

Københavns Professionshøjskole

Center for Døvblindhed og Høretab, CDH, Aalborg

Center for Høretab, CFH, Fredericia

Afdelingen for dansk tegnsprog, Dansk Sprognævn

Tegnsprogsskole Vest, i dag nedlagt

Norge

Signo

Oslo Universitet, OsloMet

Ål Folkehøyskole

Sverige

Västanviks folkhögskola

Stockholms Universitet

Mogård

Tegnsprogsuddannelsen

Status

Dette er et kapitel, der kort skal beskrive status for tegnsprogsuddannelsen, opdelt i relevante temaer, som kan have betydning i de krav, der stilles af AI i forhold til ansøgningen om at få uddannelsen niveauvurderet. Det betyder altså, at dette kapitel ikke er selve *beskrivelsen* af tegnsprogsuddannelsen. At der til tider er passager, som virker meget detaljeret skyldes blot, at det er for kort at afdække og beskrive, at sådan er det i dag (status). Når statusrapporten er afleveret vil hele dette kapitel efterfølgende blive udvidet og uddybet mere og udkomme som én samlet og komplet *beskrivelse* af hele tegnsprogsuddannelsen som én stor vidensopsamling til forankring i CFD's vidensbank. Beskrivelsen skal udkomme som et samlet hæfte både fysisk og digitalt.

Alle steder, hvor udtrykket "undervisningsteam" bliver nævnt, menes de faste undervisere på tegnsprogsuddannelsen, udtrykket "undervisningsstaben" menes både de faste undervisere og de løst tilknyttede undervisere (eksterne) og udtrykket "deltagere" omfatter kursister, elever, studerende o.lign.

Aktuelt

Materialer

Materialer, som aktuelt benyttes i selve undervisningen, forefindes dels fysisk og dels digitalt. De fysiske materialer er placeret i depotrummet samt i et mindre undervisningslokale på 1. sal i kontorhuset i Søborg. Papirmaterialerne er opstillet i et overskueligt system fra niveau 1 til og med niveau 12 og selvsamme materialer findes ligeledes digitalt. Det er derfor muligt til enhver tid at opdatere de forskellige undervisningsmaterialer efter behov og efter nutidens forandringer og aktuelle emner. Der er også en del materialer, som nærmest aldrig bliver opdateret, da disse er brugbare uanset tid og aktualitet og som har karakter af grundundervisningsmateriale.

Begrebet materialer skal forstås bredt: Her betyder det powerpoint, der vises digitalt, undervisningsprogrammer, nogle lærervejledninger og arbejdsark, som deltagerne sidder med fysisk og arbejder ud fra. Derudover er der brætspil, kortspil, billedlotteri m.fl., der tages i anvendelse, når der skal praktiseres tegnsprog. Desuden anvendes altid flipover med papir til nye tegn, hvor danske ord anføres.

Figur 1
Reolen med samtlige mapper til kursusforløb fra niveau 1 til og med niveau 12.

Figur 2
Reolen med materialer i depotet.
Derudover er der lidt materialer på gulvet og i vindueskarmen.

Kursuskatalog

En gang årligt udarbejdes et kursuskatalog om tegnsprogsundervisningen på CFD. Det er på cirka 15 sider og findes såvel fysisk som digitalt. Arbejdet med kataloget foretages af undervisningsteamet i samarbejde med kommunikationsafdelingen.

Kataloget dækker samtlige kurser over et helt år. Det indeholder ikke kun tegnsprogsundervisning på niveauerne 1-12, men har også et kapitel med "Øvrige kurser". Det kan være taktilt tegnsprog, mere træning i aflæsning og i at tænke mere visuelt samt mere viden om tegnsprog for døve medarbejdere på flere trin.

Den digitale version opbevares i følgende mappe F:\Fælles\Kommunikation\TSU-katalog.

Kataloget udkommer almindeligvis medio oktober og gøres tilgængeligt på CFD's hjemmeside, hvor det kan downloades eller ses online og det samme på CFD's Facebookside og LinkedIn. Der udsendes mail til alle eksterne deltagere, der har deltaget på tegnsprogskursus året før med link til det nye katalog. Derudover sendes kataloget fysisk til forskellige interesseorganisationer og høreforeninger samt uddannelsesinstitutioner, se bilag 2. Kataloget sendes også internt på CFD til de mange forskellige afdelinger over hele Danmark.

Figur 3

Til venstre ses forsiden til kursuskataloget år 2022 og til højre, bagsiden med oversigten over hele årets forskellige kursustilbud. Udseendet ændrer sig en smule år for år. I år er anført for FN's Verdensmål #4, der handler om kvalitetsuddannelse.

Tilmelding til kursus

Ansatte ved CFD kan tilmelde sig tegnsprogskursus via CFD-intra og eksterne personer kan tilmelde sig via CFD's hjemmeside.

Velkomstbrev

Dette er en fast del forud for hvert enkelt kursusforløb. Der udsendes et velkomstbrev til deltagerne fire uger før kursusstart. Deri er formuleret, hvilket niveau deltageren er tilmeldt, hvornår det vil foregå og på hvilken adresse. Desuden også praktiske informationer om undervisningstiden, frokost, deltagerliste og hvad man kan forvente at lære på det pågældende kursus samt evt. hjemmearbejde.

Deltagernes mailadresser hentes frem fra CFD's tilmeldingssystem og velkomstbrevet sendes ud.

De originale velkomstbreve opbevares digitalt i de respektive mapper på hvert niveau. Brevene kan betragtes som dokumentation for, at et kursus er etableret, samt hvem og hvor mange der er tilmeldt.

Undervisningsprogram

Til hvert kursusforløb udarbejdes der et undervisningsprogram for fem hverdage. Typisk laves der ét program for underviserne og ét for deltagerne. Programmet for deltagerne er mere overordnet beskrevet, mens programmet for underviserne er mere detaljeret.

I udarbejdelsen af et program skeles der altid til tidligere evalueringsresultater af kursusforløb på samme niveau for således at følge op på disse. Samtidig vil underviseren skue tilbage på gennemførte lektioner, og overveje om der er kommet ny erfaring som evt. skal medtages. Således bliver kommende kursusforløb hele tiden tilpasset med henblik på optimering af undervisningen. Det gælder ikke alene for selve indholdet og sammensætningen af undervisningsprogrammet, men undervisningsforløb og -former er ligeledes tænkt ind. Der tales tit om "en rød tråd" og om den "gode progression" i udarbejdelsen af undervisningsprogrammerne.

Tegnsprogskursus: Niveau 4 uge 37 2021 København

	Mandag 13. september	Tirsdag 14. september	Onsdag 15. september	Torsdag 16. september	Fredag 17. september
09.00 – 09.45	Velkomst, præsentation og praktiske oplysninger Tolk	Repetition af proformer (Bil-Pf og V-Pf)	MHS 2. Tolk	Avis – nyheder Hjemmeopgave	Tidsgloser (før – inden) Tolk
10.00 – 10.45	Repetition af tidsgloser	Mr. <u>Bean</u> (Parkbænken)	Landetegn (Europa)	MHS 3. Tolk	Aflæsning: Politiskorte Tolk
11.00 – 11.45	MHS – introduktion Tolk	Enkelttegn: ikke-endnu <bu> Tolk	Samtaleøvelse: Mit yndlingsferiested i Europa	TS-TS (TS=tegnsprog)	Tegnsprogsteg: Skibet er ladet med
12.30 – 13.15	Enkelttegn: meget-interessant <ar> Tolk	Ferdinand TOM Tolk	TUS Tolk	Bede-om-øvelse Tolk	Samtaleøvelse: Hvad er det, som gør Danmark så dejligt?
13.30 – 14.15	Kigge-pf: Gågade / Tivoli	Tegns opbygning Tolk	Ditto Tolk	Selvstændig aflæsningsøvelse Tolk	Disponibel Evaluering Tolk
14.30 – 15.15	Samtaleøvelse: Tag din egen ting med og fortæl om den	Spil: Billede-Fantasi	Finde proformer (Prinsessen på ærten) Opsamling	Samtaleøvelse: Køb ind til ferien	Tak for nu og på gensyn

Figur 4

Eksempel på et program for deltagerne. Her for et samlet ugekursusforløb på niveau 4. Programmet rummer oplysninger om emner og om der er tolk og andre særlige ting.

Lærervejledning

Begrebet lærervejledning er i sig selv en kort beskrivelse af undervisningen med en tænkt fremgangsmåde, som anbefales fulgt i en bestemt lektion med et bestemt tema. Det gælder i forhold til den afsatte tid, antal personer i grupper eller plenum, hvilke materialer der anvendes og hvorledes proceduren for undervisningen bør foregå.

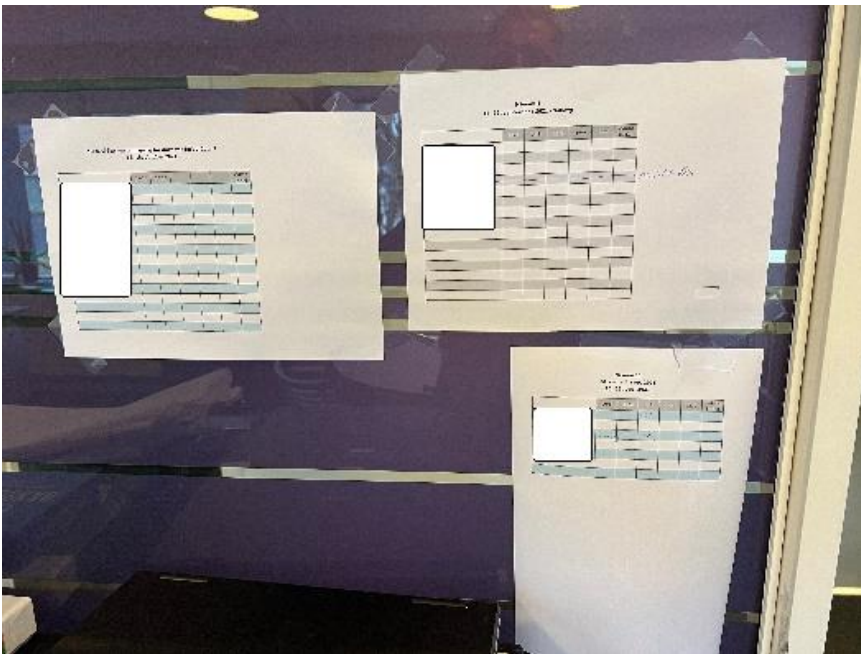
Typisk fylder en komplet lærervejledning en A4-side og indeholder følgende emner: Formål, forudsætning, varighed, materiale, fremgangsmåde og plads til kommentarer.

Hver enkelt lærervejledning er blevet til ud fra en refleksiv tankegang baseret på erfaring og overvejelser om det bedste bud på den mest optimale undervisningsgang for den enkelte lektion.

De eksisterende lærervejledninger er digitalt samlet i én mappe på hvert enkelt niveau og er således nemme at finde, men der mangler stadig lærervejledning til mange af lektionerne i kursusforløbene.

Fremmødeliste

Eftersom der er en regel om maksimalt 20% fravær på alle kursusforløb, anvendes en fremmødeliste, se figur 5. Hvis en deltager overskrider grænsen for fravær, kan denne skulle tage samme kursusforløb en gang til. Efter hvert kursusforløb foretages en opsummering af fremmødet, som bliver registreret digitalt og det er undervisningsteamet, der vurderer hvilke deltagere, der går videre eller ikke. Det er samtidig en væsentlig dokumentation for, at et kursusforløb har været gennemført og indikerer noget om succesraten for, hvor mange kan fortsætte på højere niveau.

Figur 5
Et eksempel på fremmødelister på væggen på kontoret. Der noteres kun for fravær.
Navnene er dækket af hensyn til GDPR.

Vurderingssamtale

I løbet af tegnsprogsuddannelsens 12 niveauer foretages med faste mellemrum en vurderingssamtale med deltagerne, kaldet TUS (tegnudsudviklingsamtale), hvilket kan sammenlignes med andre udviklingsamtaler såsom MUS, LUS m.fl. Her er TUS en vurdering af den enkelte deltagers tegnsproglige status i forhold til, hvad der kan forventes af denne på det pågældende niveau. TUS foretages på hvert andet niveau begyndende fra niveau 2 og sidste gang på niveau 12. Der er udarbejdet specifikke procedurer respektive for disse niveauer. Som hovedregel skal der to lærerressourcer på, eftersom den ene skal stå for undervisningen af holdet, imens den anden står for TUS.

Evaluering

Evaluering af et kursusforløb er en yderst vigtig del, eftersom der indhentes værdifulde oplysninger fra deltagerne om selve indholdet af undervisningen og om de undervisningsformer, der har været anvendt. Der kan være tale om ting, der bør bevares og ting som bør vælges fra eller nedprioriteres. Der kan også være tale om, at der er noget, der bør udvides, fx tiden i gruppearbejde eller minimeres i forhold til oplæg om teori kontra arbejdet med tegnsproget i praksis. Den viden fra evalueringen, som hentes hjem, anvendes til opfølgning af fremtidige kursusforløb. Dette er med til at kvalitetssikre og bevare den mest optimale undervisning og samtidig bevare et højt motivationsniveau hos deltagerne.

Evalueringen foretages dels skriftligt og dels mundtligt, og renskrives og arkiveres både digitalt og fysisk, se figur 6. Sædvanligvis drøftes de indkomne evalueringer i undervisningsteamet, og de vigtigste emner noteres. Noteringen foretages som regel fysisk på selve papiret af undervisningsprogrammet, som lægges ved sammen med den renskrevne evaluering i en fysisk mappe. De fysiske noteringer kan være om tiden var for kort, om emnet bør udskiftes med et andet, om en bestemt lektion burde være lagt tidligere i kursusforløbet m.v.

Samlingen af evalueringerne er et værdifuldt materiale, hvor der kan hentes informationer fra, fx en årrække til at danne overblik over udviklingen og kvaliteten af undervisningsgangen o.m.a.

Figur 6

Fem røde mapper, der indeholder evaluering fra kursusforløb gennem årene på alle niveauerne.

Fysiske rammer

Først og fremmest er her tale om lokation, altså undervisningslokale og geografisk placering. Derudover er der tale om møbler, tavle, flipover og indretning samt temperatur og lysforhold. I selve undervisningen er fortrinsvis store og kvadratiske lokaler at foretrække, eftersom man både kan sidde i hesteskoform og i små grupper, uden at der opstår trængsel. Skal der gennemføres TUS skal ekstra lokaler indtænkes – disse kan være små, så længe der kun er to personer til stede.

Er holdet stort vælges som regel at opdele det i to. Der kigges ligeledes på, hvor deltagerne kommer fra for at fordele folk fra Jylland og Fyn samt Sjælland. På Fyn undervises der enten i Nyborg eller i Odense og på Sjælland i Søborg. Opdelingen af et for stort hold kan også forekomme i samme geografiske område. I begge tilfælde skal der to lærerressourcer på og i mange tilfælde også ekstern underviser.

Hvornår et hold bør deles op i to afhænger af hvilket niveau, der er tale om. På de laveste niveauer bør holdet ikke være under 6-8 personer, for de højeste niveauer er der en minimumsgrænse på 4-6 personer. Uanset niveau er grænsen for et stort hold omkring 14 personer.

Flipover og gloser

Flipover med papir benyttes konsekvent i kursusforløbene og i særdeleshed ved de lave niveau-kursusforløb, hvor deltagerne er nye og skal have øget deres tegnforråd. Under et kursusforløb noteres gloser på dansk og tegn vises og/eller beskrives. Flere gange i løbet af et kursusforløb gennemgås gloselisterne, for at deltagerne ikke glemmer tegnene. Flipover anvendes ligeledes til at tegne på, når der bl.a. arbejdes med beskrivelse af udseende, landskab, locus, proformer m.fl. Efter endt kursusforløb tages papirsiderne ned og gloserne gennemgås i en video-optagelse, som derefter lægges op på Youtube til deling med deltagerne.

Formål og læringsudbytte

På nuværende tidspunkt er der ikke beskrevet et samlet mål for læringsudbyttet på tegnsprogsuddannelsen. I kursuskataloget for uddannelsen er der på hvert niveau kort formuleret et læringsmål, og på CFD's hjemmeside er beskrevet overordnet og generelt om undervisningen og uddannelsen.

I forhold til ansøgningen om at få tegnsprogsuddannelsen niveauvurderet, skal denne del udvides og uddybes. Der skal være en beskrivelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer. Dette er for således at kunne sammenligne med målene i niveauindplaceringen ved Kvalifikationsrammen for Livslang Læring, hvilket vil blive uddybet senere.

Al vil udover ovennævnte vurdere, om der er en sammenhæng mellem de samlede mål for læringsudbytte og uddannelsens formål. Uddannelsens formål skal være tydelig beskrevet, også hvilken relevans den har i forhold til arbejdsmarkedet og/eller kultur- og fritidsområdet.

En komplet beskrivelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte vil gøre det lettere at beskrive læringsmål for hvert enkelt kursusforløb (niveauerne 1-12). Derudover vil det være nemmere at formulere de krav tydeligt, der stilles til deltagerne i kursusforløbene. Beskrivelsen kan ligeledes anvendes til at vurdere de krav, der er til de tegnsproglige forudsætninger hos de enkelte deltagere efter hvert kursusforløb. Beskrivelsen kan også anvendes til at formulere de kompetencer og faglige kvalifikationer, der er som krav og/eller ønsker til de enkelte undervisere.

Ressourcer og kvalifikationer

Her er der fokus på de faste medarbejdere såvel som for løst tilknyttede undervisere. Der er tale om at se på de faglige kvalifikationer og kompetencer hos den enkelte underviser, men også på den samlede faglige kvalifikation hos hele undervisningsstaben.

Undervisningsteamet består på nuværende tidspunkt af to faste tegnsprogs konsulenter, der har til opgave at gennemføre al undervisning på tegnsprogsuddannelsen. I perioden primo oktober 2019 til og med juni 2020 har undervisningsteamet haft en ekstra tegnsprogs konsulent i en tidsbegrænset ansættelse på fuld tid. Denne blev forlænget et par gange til og med juni 2021 pga. en særligt omfattende ekstern undervisningsopgave, og herefter benyttes af og til ekstra undervisningsressourcer udefra.

Status på nuværende tidspunkt for de to faste undervisere er, at den ene har uddannelse som folkeskolelærer samt en diplomuddannelse som FVU-ansvarlig. Den anden har et certifikat som døvetolk. For begge undervisere gælder, at de har rig erfaring på undervisning i tegnsprog til dels tidligere på Tegnsprogs- og skrivetolkeuddannelsen på KC (Døves Center for Total Kommunikation) og senere UCC (Professionshøjskolen University College Capital) i dag kaldet KP (Københavns Professionshøjskole) – den ene har arbejdet begge steder, mens den ene udelukkende på KC. For begge gælder det, at de ligeledes har opbygget rig erfaring i undervisning i tegnsprog på CFD, ikke alene på tegnsprogsuddannelsen, men også i andre tegnsprogsundervisningstilbud af familier og enkeltpersoner.

I perioden med ekstra tegnsprogs konsulent har der kvalifikationsmæssigt været suppleret med en kandidatgrad, samt arbejds erfaring som folkeskolelærer og undervisning i tegnsprog på Tegnsprogs- og skrivetolkeuddannelsen. I tiden august 2021 og frem har der været benyttet eksterne undervisningsressourcer med forskellige kvalifikationsbaggrunde.

Det betyder, at over tid er den samlede faglige kvalifikation i undervisningsstaben svingende, men aldrig under, hvad der er gældende for de to faste undervisere samlet set.

Det gælder for alle undervisere, faste såvel som løse, at alle er døve og med tegnsprog som modersmål og dansk som andet sprog.

Visioner på uddannelsen

Det kan diskuteres om et kapitel om visioner hører til i statusrapporten eller skal findes et andet sted. Det kan synes at være en selvstændig del, selvom man kan argumentere for, at der også skal være plads til at drømme og have visioner om tegnsprogsuddannelsens fremtid. Status er den, at der altid har været drømme og visioner i undervisningsteamet, ligesom nærmeste leder også bidrager med idéer og tanker for fremtiden.

Da arbejdet med rapporten er sat i gang, er alt vedr. tegnsprogsuddannelsen relevant, men ikke alt skal ligge her i rapporten. Derfor er visionsdelen lagt som bilag 3, dog uden at have nogen relevans for hovedformålet med statusrapporten. Bilaget kan have en betydning senere hvis og i så fald når, der er behov for det.

Niveauvurderingen

Dette kapitel uddyber proceduren for niveauvurderingen opdelt i fase 1 og fase 2. Det er ligeledes her, der gøres status for, hvor tegnsprogsuddannelsen står i forhold til de krav, AI stiller. Alle steder er ligeledes beskrevet, hvilke indsatser der skal foretages for at leve op til kravene.

Selve arbejdet med ansøgningen om niveauvurderingen foregår i perioden primo januar 2022, frem til ansøgningen skal være indsendt senest d. 1. juni 2022.

Private uddannelser og offentlige uddannelser, der ikke er reguleret under Kulturministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet eller Undervisningsministeriet kan søge AI om af få foretaget en vurdering af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring ([link](#)); Den danske parallel til den Europæiske Kvalifikationsramme ([link](#)).

En niveauvurdering har ikke samme status, som når en offentlig uddannelse opnår en akkreditering og vil derfor ikke betyde, at uddannelsen er gradsgivende, giver retskrav på optag eller er automatisk meritgivende ved offentligt anerkendte uddannelser. En niveauvurdering kan dog styrke muligheden for samspil mellem private og offentlige uddannelser, fx ved meritvurdering eller realkompetencevurdering både i Danmark og internationalt. En niveauvurdering som sådan vil være en styrket forbrugeroplysning og kan samtidig være med til at understøtte, at uddannelsen arbejder systematisk med læringsudbytte og sikring af kvalitet.

At CFD ansøger AI om niveauvurdering af tegnsprogsuddannelsen er med til at kvalitetssikre uddannelsen på flere måder, bl.a. ved at alt bliver gennemlæst, opdateret, fulgt op på m.v. Foruden at opnå en anerkendelse fra en statslig myndighed og dermed opnå en form for blåstempling af uddannelsen, er det med til at gøre den synlig for omverdenen. Samtidig vil selve arbejdet med uddannelsen blive forankret i CFD's vidensbank.

Når ansøgningen er sendt ind til behandling, starter en proces i to faser; Fase 1 og Fase 2 sammenlagt af cirka tre måneders varighed. Nærmere detaljer om faserne kan læses i en kort udgave på AI's hjemmeside ([link](#)), men findes også i en uddybende udgave i en skriftlig vejledning for uddannelsesudbydere ([link](#)) eller bilag 4.

Intet er garanteret på forhånd i forhold til, om ansøgningen vil blive godkendt. Der har været løbende kontakt med AI med forskellige spørgsmål. Som det ser ud i dag, ser det lovende ud, men det skal ikke ses som garanti for at få godkendt fase 1 eller fase 2. Vi har ikke kunne få særlig meget vejledning og rådgivning udover det, der blev givet ved et informationsmøde d. 8. september 2021, men vi har fået svar på nogle kritiske spørgsmål. I sidste ende er det særligt vejledningen til niveauvurderingen, vi skal følge og nærstudere for at se, om vi opfylder kravene og ellers få det arbejdet ind. Også her ser det indtil videre godt ud.

Efter ansøgningen er sendt ind, vil AI i fase 1 oprette en gruppe, der skal gennemlæse ansøgningen. I fase 2 inddrages en eller flere eksperter til at kigge nærmere på læringsudbyttet, undervisernes faglige kvalifikationer og undervisningsevalueringen. Det er således AI's gruppe og eksperterne, der i sidste ende afgør, om tegnsprogsuddannelsen kan blive niveauvurderet.

Herunder præsenteres de krav kort, der stilles af AI for at kunne blive niveauvurderet, samt om tegnsprogsuddannelsen kan leve op til dette. Kravene er fulgt i kronologisk rækkefølge, se vejledningen til ansøgningen ([link](#)) eller bilag 4.

Niveauintplacering

Dette afsnit omhandler ikke nogen af kravene fra AI, men er nok den vigtigste del af den ansøgning, der skal sendes ind.

I vejledningen er der et skema, der viser otte niveauer og til hvert niveau er beskrevet temmelig detaljeret, hvorledes det forholder sig med viden, færdigheder og kompetencer, se bilag 5. Niveau 1 er folkeskolen, dernæst kommer 10. klasse, og videre over arbejdsmarkedsuddannelse, gymnasial og HF til bachelor, kandidat og endelig Ph.d. som det ottende og sidste niveau.

Spørgsmålet er, hvilket niveau tegnsprogsuddannelsen ligger på, og det er her arbejdet begynder, da vi selv skal vurdere dette.

AI har beskrevet hvert af de otte niveauer i et sprog, de selv forstår og det er ret generaliseret for at kunne dække en bred vifte af forskellige uddannelser. Beskrivelserne skal nærstuderes for at kunne holde det op mod det, som er defineret om viden, færdigheder og kompetencer i tegnsprogsuddannelsen, altså de samlede mål for læringsudbytte på uddannelsen. Først derefter kan vi blive mere præcise med hensyn til niveauintplaceringen. For denne del gælder, at der er andre faktorer, som også skal ind i regnestykket – nemlig at vi skal sammenholde med de faglige kvalifikationer, som undervisningsstaben har. Det gælder ikke alene de fastansatte, men også de eksterne, som løst tilknyttede undervisere, oplægsholdere m.fl., der inddrages i undervisningen – særligt de seneste fem år. Det giver ingen mening at vælge fx niveau 7 i niveauintplaceringen, som er et kandidatniveau, hvor vores samlede kvalifikationsniveau ligger under, for da er risikoen for afslag på ansøgningen større.

Fase 1

Uddannelsens formål

Der skal foreligge en beskrivelse af formålet med uddannelsen, samt hvorledes den har relevans for arbejdsmarkedet og kultur- og fritidsområdet.

Umiddelbart er det vanskeligt at finde én samlet formulering om formålet med at sende medarbejdere på tegnsprogskursus eller formålet med de enkelte kursusforløb eller hele tegnsprogsuddannelsen.

Tegnsprog, undervisning og kommunikation på CFD nævnes i forskellige tekster på CFD's hjemmeside og intranet - bl.a. i "Politik for kommunikation på en to-sproget arbejdsplads" ([link](#)), "Personalepolitiske retningslinjer, revideret november 2019" ([link](#)) samt seneste strategiplan "Udsyn, hensyn og fremsyn Strategiplan 2020-2025" ([link](#)). Alle steder er fremhævet vigtigheden af kommunikation på et højt niveau imellem alle ansatte og borgere på samtlige arbejdspladser i CFD's regi, hvor der er fokus på at man kan gøre sig forståeligt og blive forstået.

Indsats

Formålet for hele tegnsprogsuddannelsen skal formuleres klart og tydeligt, men også såkaldte delmål for hvert enkelt kursusforløb. Derudover skal der være en beskrivelse af, hvordan undervisningen har relevans for arbejdsmarkedet, dels internt på CFD og dels for arbejdsmarkedet udenfor CFD. Desuden også en beskrivelse af relevansen for kultur- og fritidsområdet, og her kan ligeledes udarbejdes en beskrivelse for det samme både internt på CFD og udenfor.

Læringsmål

Her skal være en beskrivelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Det skal være beskrevet i tre underafsnit som er *viden, færdigheder* og *kompetencer*.

I tegnsprogsuddannelsen er der ikke formuleret et samlet mål af læringsudbytte for hele uddannelsen, men der er formuleret ret enkle læringsmål for hvert kursusforløb på niveauerne 1 til 12 ([link](#)). Det er ikke et krav, at læringsudbyttet for hvert enkelt kursusforløb skal deles op i de førnævnte tre underafsnit, men det er det til gengæld for hele uddannelsen.

Indsats

Først og fremmest skal der formuleres et samlet læringsudbytte for hele uddannelsen opdelt i tre underafsnit. Arbejdet og processen med dette kan forventes at blive lang, da der nøje skal defineres, hvad der er viden, færdigheder og kompetencer. Teksten formuleres på et fagligt højt niveau, men der skal også udarbejdes en tekst, der er til hverdagsbrug.

Gennemløb af uddannelsen

Dette afsnit handler om, hvor mange gange en uddannelse har været gennemført, da en hel ny uddannelse ikke straks kan ansøge om niveauevaluering, før den har været igennem flere gennemløb med data- og erfaringsopsamling. Her skelnes mellem to mulige forløb på en uddannelse. At a) uddannelsen har kørt fra start til slut mindst fem gange, og at uddannelsen har været udbudt i mindst fem år. At b) uddannelsen har kørt fra start til slut mindst 30 gange.

Det er en forudsætning, at uddannelsen ikke har været igennem store strukturelle ændringer inden for seneste 5 år, til ansøgningen sendes ind. AI har forståelse for, at en uddannelse naturligt udvikles, moderniseres og tilpasses. Tegnsprogsundervisningen har eksisteret på CFD i mindst 35 år, om end ikke i samme form som i dag. Den form uddannelsen har i dag, har eksisteret i omtrent 15 år (A. Vikkelsø, 2021). Tegnsprogsuddannelsen har som sådan ikke ændret på noget nævneværdigt andet end at tilføje flere niveauer i stigende retning. Desuden er undervisernes samlede kvalifikationer kun steget i årenes løb.

Det kan dokumenteres, at formen på tegnsprogsuddannelsen, som den er i dag, stort set har eksisteret siden 2005 med én uges forløb og endda lige nøjagtig 29 timer som i dag.

Der er ingen tvivl om, at tegnsprogsuddannelsen har eksisteret i minimum fem år, og på de lavere niveauer har der været mindst 30 gennemløb. Der er lavet statistik på, hvor mange gennemløb hvert niveau har haft i perioden 2005 til 2021, se bilag 6. Bemærk, at oversigten ikke er fuldstændig, da der i de tidlige år mangler dokumentation for niveauerne 1 til 5. Som det ses i statistikken er niveau 12 kommet ind i uddannelsen i 2015, altså for syv år siden. Det betyder, at tegnsprogsuddannelsen, som den ser ud nu, har eksisteret i mindst syv år.

Indsats

Der er rigeligt med materiale til at kunne dokumentere antallet af tegnsprogsuddannelsens gennemløb. Det kunne dog være interessant at have dokumentation for undervisning på niveau 1, 2, 3, 4 og 5 samme år som for niveau 6, altså i 2005. Forefindes der materiale længere tilbage, skal de naturligvis medtages her.

Undervisningsevaluering

Tegnsprogsuddannelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorledes evaluering af undervisningen bliver gennemført. Deltagerne skal som minimum spørges ind til læringsudbytte og undervisningsform.

Uddannelsen har altid indeholdt evaluering af et kursusforløb, og typisk i sidste lektion på den sidste dag. Formen er således, at der uddeles A4 sider med spørgsmål om at nævne nogle gode ting ved kursusforløbet og nogle ting, der evt. kan forbedres. Desuden er der plads til kommentarer. Evalueringen foretages ikke kun skriftligt, men også som regel ved en fælles mundtlig gennemgang i plenum. Både de skriftlige og mundtlige evalueringer bliver renskrevet

og arkiveret både digitalt og fysisk. Evalueringen bliver som hovedregel drøftet mundtligt i undervisningsteamet.

Det skal også være beskrevet, hvor det organisatoriske ansvar for uddannelsens kvalitet er placeret. Desuden skal det være beskrevet, hvordan uddannelsen følger op på de indkomne evalueringer for at understøtte, at deltagerne kan opnå de samlede mål for læringsudbytte.

Indsats

Her skal følges op på, hvor langt tilbage tegnsprogsuddannelsen har foretaget evaluering. Ligeledes skal det undersøges, hvordan uddannelsen følger op på evalueringerne fra deltagerne såvel skriftligt som mundtligt, samt hvorledes uddannelsen får evalueringerne implementeret i udarbejdelse af undervisningsprogrammer efterfølgende med forbedringer i sigte. Desuden skal det også beskrives, hvorledes uddannelsen anvender disse for at understøtte, at deltagerne opnår de samlede mål for læringsudbytte. Slutteligt skal afklares, hvor det organisatoriske ansvar er placeret; Enten hos en person eller hele undervisningsteamet.

Vurdering

Tegnsprogsuddannelsen skal vurdere, om deltageren har nået de samlede mål for læringsudbytte på det pågældende niveau. Al har dette krav for at sikre, at uddannelsen forholder sig til, om deltageren indfrier uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

På tegnsprogsuddannelsen er der på hvert andet niveau TUS (tegnsprogsudviklingssamtale), hvor det er den enkelte deltager, der er i fokus. Der gives feedback på deltagerens tegnsproglige færdigheder og kompetencer gennem TUS på niveauerne 2, 4, 6, 8, 10 og 12.

Det er ikke alene TUS, der er i spil i dette afsnit, der kan være andre måder at foretage en vurdering på, fx fremmødet. Der er et princip, der hedder maksimalt 20% fravær. Det er derfor, der anvendes fremmødeskema for hvert kursusforløb. Efter endt kursusforløb registreres hvem, der går videre og hvem der bør tage kurset igen.

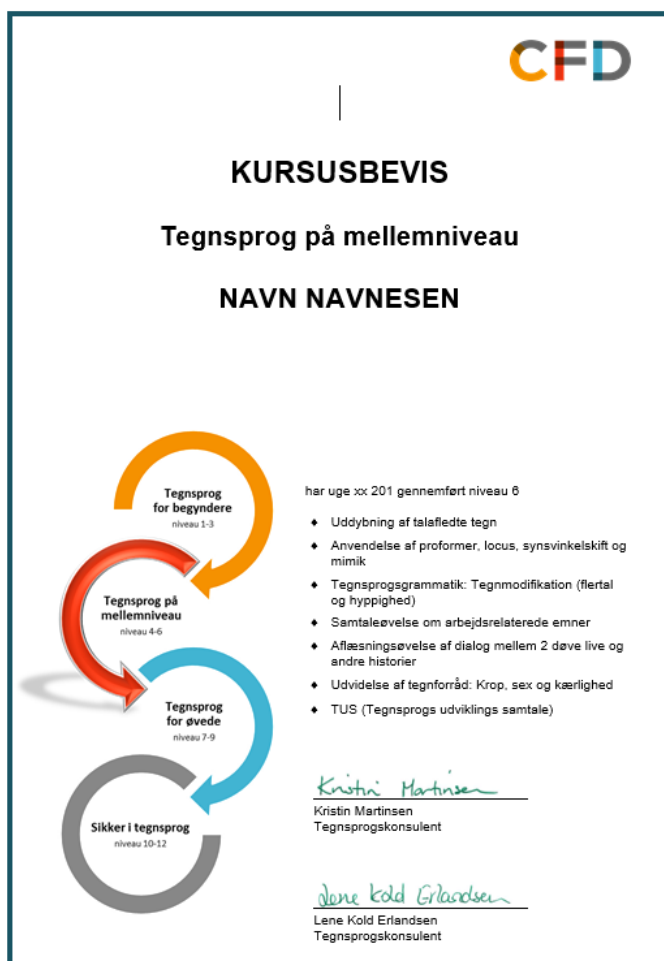
Indsats

Her skal formuleres beskrivelser af, hvorledes TUS bliver udført og hvordan uddannelsen har sat kriterierne for vurderingen i hver TUS. Derudover vil det være godt også at få formuleret krav om fremmøde og beskrive, hvorledes dette bliver kontrolleret og fulgt op på.

Udstedelse af bevis

Efter endt kursusforløb kan tegnsprogsuddannelsen udstede et bevis, der dokumenterer, at deltageren har gennemført uddannelsen. Det skal fremgå, hvor mange timer, der har været undervist, dato fra start til slut, samt hvilket niveau (niveauvurderingen jf. AI's vejledning) uddannelsen ligger på og evt. andre relevante informationer.

Tegnsprogsuddannelsen lever ikke helt op til dette krav. Ifølge vejledningen er der forståelse for, at en uddannelse ikke helt lever op til kravet, og der foreslås derfor en helt konkret formulering, som man kan tage med i de fremtidige kursusbeviser.

Figur 7
Et eksempel på et kursusbevis som det ser ud i dag. Her vist som en skabelon.

Indsats

Det skal undersøges, hvilke elementer i uddannelsens nuværende kursusbevis, der skal redigeres i, således at det opfylder AI's krav. For nuværende mangler der at blive anført antal timer, deltageren har været på kursus, samt hvilket niveau tegnsprogsuddannelsen er indplaceret på. Særligt skal det undersøges, om det er antal timer i de enkelte kursusforløb eller akkumuleret gennem flere kursusforløb.

Fase 2

Læringsudbytte

AI og den eller de faglige eksperter vil her vurdere, om der er overensstemmelse mellem uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer med det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Der er som tidligere nævnt otte niveauer. I vejledningspapirerne er hvert af de otte niveauer uddybet. Det er os, som ansøger, der skal komme med et bud på hvilket niveau, vi ønsker at indplacere os på.

Indsats

Det kræver først og fremmest et grundigt arbejde at få formuleret tegnsprogsuddannelsens samlede mål for læringsudbyttet. Her skal vejledningens otte niveauer i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring analyseres meget nøje for at finde det bedste match til tegnsprogsuddannelsen. Det er nødvendigt at fortolke de ting, som er beskrevet der for at kunne indplacere uddannelsen på bedste vis. Dette er den ene del af arbejdet, men det skal samtidig studeres, om det er realistisk i forhold til de faglige-, kompetence- og erfaringsmæssige kvalifikationer, som undervisningsteamet besidder.

Undervisningsstabens faglige kvalifikationer

Undervisernes faglige kvalifikationer skal sandsynliggøre, at deltagerne kan indfri de samlede mål for læringsudbytte på det ansøgte niveau, men også at det muliggør, at deltagerne kan opnå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

I fase 1 vil der ske et administrativt tjek af, om de indsendte CV'er indeholder de nødvendige oplysninger, der i fase 2 vil kigges nærmere på. Det gælder for uddannelsestitel, uddannelsessted, år mv. samt for titel, funktion og varighed, antal år som underviser, hvilke fag og hvor mange timer. CV'erne skal have en høj detaljeringsgrad således, at AI kan få et godt indblik i de enkelte underviseres faglige kvalifikationer.

Indsats

Først og fremmest skal samles de relevante CV'ere, som undervisningsteamet besidder. For hver underviser foretages en reflekterende skrivelse over sammenhængen mellem uddannelsens centrale indhold, de nødvendige undervisningskvalifikationer samt de aktuelle underviseres kvalifikationer både fagligt og erfaringsmæssigt. Der skal formuleres, hvorledes disse kvalifikationer kan dække de samlede mål for læringsudbytte for tegnsprogsuddannelsen på den ansøgte niveauindplacering. Der skal desuden overvejes i hvilken grad, de eksterne undervisere skal beskrives i denne del af ansøgningen i relation til deres faglige kvalifikationer.

Undervisningsevaluering

Dette er sådan set som beskrevet i fase 1, men her vil AI foretage en vurdering af, om den *måde* uddannelsen gennemfører og anvender undervisningsevalueringer understøtter, at deltagerne kan opnå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Indsats

Her skal bores dybere ned i det eksisterende materiale, der forefindes på uddannelsen. Der skal dannes overblik over, hvor langt tilbage, der har været foretaget evalueringer, hvilke procedurer der anvendes rutinemæssigt samt ikke mindst, hvordan disse bliver fulgt op på.

Anbefaling og ressourcer

I forhold til arbejdet med hele projektet gælder det, at denne statusrapport er færdiggjort og afleveret. Dernæst kommer udarbejdelsen af ansøgningen om niveauvurdering og udarbejdelsen af beskrivelsen af hele tegnsprogsuddannelse.

I selve ansøgningen gælder det, at sproget skal tilpasses det, som AI arbejder med, men også at alle dokumentationerne fra tegnsprogsuddannelsen er i orden og klare og tydelige for AI og opfylder de krav, der er opstillet af AI.

I selve beskrivelsen af tegnsprogsuddannelsen gælder det at få beskrevet uddannelsen omfattende og grundig i ét samlet produkt.

For at komme nærmere ind på afsættelse af ressourcer anbefales, at nuværende projektansvarlige fortsætter arbejdet med de resterende produkter i projektarbejdet. Derudover ligeledes at fortsætte arbejdet i projektgruppen som hidtil med møder og vidensdelingen. Ressourcemæssigt fylder arbejdet en fuldtidsstilling.

Litteraturliste

Vikkelsø, A. (2021). *CFD gennem 150 år*. 1. udg. 1. opl. CFD, s. 208-216.

Hiim, H. & Hippe, E. (1997). *Læring gennem oplevelse, forståelse og handling. En studiebog i didaktik*. 1. udg. 9. opl. Gyldendalske Boghandel.

McKee, D.; Rosen, R. & R. McKee (2014). *Teaching and Learning Signed Languages*. Palgrave Macmillan, s. 1-300.

Prosign

hjemmeside:

<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx>

Bilag

1. Seneste projektbeskrivelse
2. Katalogliste
3. Visioner i tegnsprogsuddannelsen
4. Vejledning til niveauvurderingen
5. Niveauindplaceringsskema
6. Gennemløb på tegnsprogsuddannelsen

Bilag 1 Seneste projektbeskrivelse

Projektbeskrivelse

Projekttitle: Dokumentation af Tegnsprogsuddannelsen ved CFD

Projektgruppe

Projektejer: Tværfagligt Team ved Lone Pallesen Suhr

Projektansvarlig: Kim Kanstrup Kjeldsen

Projektmedarbejdere: Kristin Martinsen og Lene Kold Erlandsen

Baggrund for projektet

Tegnsprog har været kernen i mange af CFD's servicetilbud og ydelser gennem mere end 150 år. Først indenfor de sidste 40-50 år er tegnsprog blev udforsket og forsket i som et selvstændigt sprog på linje med talte sprog. Den stigende bevidsthed om tegnsprog som et sprog og ikke blot et hjælpemiddel til døve menneskers kommunikation førte til, at CFD's medarbejdere fra midten af 1980'erne begyndte at få en mere systematisk undervisning i tegnsprog af andre ansatte på CFD eller ved en ekstern undervisningsinstitution.

Med tiden har den interne undervisning i tegnsprog på CFD udviklet sig i stigende grad større med egen struktur, kursusforløb, materialer, undervisningsprogrammer mv. og blev kaldt *basisuddannelsen* og senere *tegnsprogsuddannelsen*.

Undervisningen i tegnsprog har ikke været båret af detaljerede skriftlige læreplaner med evidens og gennemarbejdet videnskabelig dokumentation for effekten af forskellige undervisningsmetoder. Undervisningen har derimod i højere grad været båret af udviklingen af praksis på stedet med erfaringer internt såvel som eksternt og er således i dag en stor og uerstattelig tavs viden. Dette arbejde har ført mange kursister langt i forhold til at lære tegnsprog, men vi har ikke tilstrækkelig med dokumentation og beskrivelse af tegnsprogsundervisningen.

I takt med at andre institutioner på døveområdet, som hidtil har tilbudt undervisning i bl.a. dansk og tegnsprog, er lukket ned som følge af, at alle døvfødte børn i dag får tilbudt cochlear implant, har CFD oplevet en stigende søgning til samme undervisningstilbud. Som konsekvens heraf, har det ikke levnet meget tid til at arbejde dybdegående med fx læringsmål, undervisningsmetoder og diverse dokumentationer. Med den stigende efterspørgsel på CFD's undervisningstilbud og kommunernes behov for dokumentation af undervisningsindsatsen, er der i dag brug for en kvalitetssikring af tegnsprogsundervisningen. Dette er i overensstemmelse med CFD's værdier om høj kvalitet og troværdighed samt FN's Verdensmål#4, der står for Kvalitetsuddannelse og handler om, at sikre alle lige adgang til uddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

Formål med projektet

Med afsæt i baggrunden for dette projekt, ønskes her at fokusere på CFD's tegnsprogsuddannelse.

Med projektet kan vi få udarbejdet en grundig og mere komplet beskrivelse af uddannelsen. Således vil tegnsprogsuddannelsen i sidste ende blive veldokumenteret samt kvalitetssikret og forankret i CFD's vidensbank.

Samtidig ønsker vi at opnå en legitimitet af tegnsprogsuddannelsen, fordi de samlede mål for forventet læringsudbytte vil være velbeskrevet. Dette vil være muligt ved at få foretaget en ekstern vurdering af uddannelsen.

Private uddannelser og kursustilbud, der ikke er reguleret under nogle af de undervisningsansvarlige ministerier, kan efter en ændring af akkrediteringsloven søge Akkrediteringsinstitutionen (AI) om at få foretaget en vurdering af, hvilket niveau uddannelsens samlede læringsudbytte ligger i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring; En såkaldt *niveauvurdering*.

Projektmål

Projektet kan inddeles i flere projektmål og prioriteres således:

1. At udarbejde en komplet beskrivelse af tegnsprogsuddannelsen for således at kvalitetssikre uddannelsen, bevare en høj faglighed og få uddannelsen forankret i CFD. Denne del af arbejdet er nødvendig for, at vi kan vedhæfte diverse dokumentationer, når ansøgningen til AI sendes ind.
2. CFD ønsker at tegnsprogsuddannelsen ansøger om at blive niveauvurderet i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring af Danmarks Akkrediteringsinstitution. *Ansøgningsfristen er d. 2. maj 2022.*
3. Inden vi ansøger, udarbejdes en statusrapport til CFD's ledelse med aflevering november-december 2021 og skal indeholde følgende:
 - a. Status på tegnsprogsuddannelsen i forhold til ansøgning om niveauvurdering
 - i. Hvad har vi her og nu
 - ii. Hvad mangler vi for at være klar til ansøgning om niveauvurdering
 - b. Anbefaling til det videre arbejde i processen med at få tegnsprogsuddannelsen niveauvurderet
 - c. Hvordan det videre arbejde skal forløbe mht. ressourcer, arbejdstimer og tidshorisont m.v.

Strategisk forankring

I tråd med CFD's værdigrundlag, der omfatter følgende fem værdier: Høj kvalitet, Respekt for individet, Troværdighed, Dynamisk og Non-profit, er det vores ønske at dokumentere og validere, at tegnsprogsundervisningen på CFD har en høj kvalitet, er professionel og bygger på viden om metoder og resultater. Dette vil styrke troværdigheden af tegnsprogsuddannelsen.

På længere sigt vil arbejdet med dokumentation af tegnsprogsuddannelsen understøtte CFD's strategiplan 2020-2025, hvor det fremgår, at der skal ske en udvikling af tegnsprogsindsatsen, at CFD skal fremme vidensamarbejde med eksterne organisationer med henblik på udvikling af opgaver og endelig fortsat at bevare og udvikle intern og tværgående vidensopbygning. Målet er, at CFD's tegnsprogsundervisning skaber muligheder for udvikling og vedligeholdelse af tegnsprog. Dette støtter op om Verdensmål#4: Kvalitetsuddannelse.

Business case

Den viden, vi på CFD behøver for at kunne beskrive, målrette og udvikle tegnsprogsundervisningen, vil ligeledes være et godt grundlag for at efterleve de krav, som omverdenen stiller til CFD's forskellige ydelser. Vi må forvente, at eksterne kunder vil stille stigende krav til det vidensgrundlag, som tegnsprogsundervisningen bygger på. Der vil være en forventning om, at vi kan svare på, hvad kunden får for sine penge – eller med andre ord, hvilket udbytte kan forventes af en given undervisning eller et kursusforløb.

På længere sigt vil arbejdet med projektet give potentiale til at udvikle og overføre ny viden til andre undervisningsfelter; Døve flygtninge, familier, arbejdspladser, institutioner m.fl. samt bidrage til udvikling af fx specialundervisning af døve med særlige behov.

Leverancer

Herunder fremgår en række punkter, der som udgangspunkt kan være relevante at hente data fra:

- Indsamle viden om læringsmål, om hvordan man evaluerer og dokumenterer i vores egen organisation og i vores nabolande – Signo, OsloMet, Foreldreopklæring, Mogård, Stockholms Universitet, KP, CDH, Tegnsprogsskole Vest, Hamborg Universitet, Ål Folkehøyskole, Västanviks folkhögskola i Sverige o.lign. steder.
- Indsamle viden om studieordningen på Tegnsprogs- og skrivetolk-uddannelsen
- Indsamle viden om akkreditering/certificering og niveauvurderinger ved AI
- Indsamle viden om praksis i tegnsprogsundervisningen i dag

Tidsplan

2021

Januar – marts	Intern gennemsyn af materialer på tegnsprogsuddannelsen
Januar – april	Ekstern vidensindsamling
Maj – august	Rapportskrivning
September	Deltage informationsmødet på AI
September – december	Rapporten færdiggøres

2022

Januar – maj	Udfærdigelse af ansøgningen
Maj	Ansøgningen indsendes
Maj – august	Niveauvurderingens fase 1 og fase 2
August	Godkendelse af ansøgningen
September – december	Efterbehandling og afslutning

Projektgruppe

Der afholdes jævnligt møder i projektgruppen. Der skal løbende foretages bearbejdning af den indsamlede viden ligesom projektets mål og navnligt delmål skal justeres og tilpasses de nye "opdagelser".

Interessenter og kommunikation

I projektet vil der være opmærksomhed på en mulig ekstern interesse i at følge dokumentationsarbejdet. Særligt indsatsen for at højne tegnsprogsniveauet har stor bevågenhed i døvesamfundet, men også, at der sker kvalitetssikring af ydelser og produkter leveret af CFD til gavn for brugerne samt visiterende kommuner. På CFD vil der være en åben dialog såvel eksternt som internt om projektet og de erkendelser projektet bringer med sig.

Bilag 2 Katalogliste

Liste over modtagere af tegnsprogskataloget

Høreforeningen

Sankt Knuds Vej 36
1903 Frederiksberg

Castberggård

Østerskovvej 1
Urlev, 8722 Hedensted

Decibel

Lyngbyvej 11, 1. Sal, L 104
2100 København Ø

Castberggård Øst

Gunnækær 24
2610 Rødovre

FDDB

Blekinge Blvd. 2
2630 Taastrup

CDH

Kollegievej 1
9000 Aalborg

DDL

Brohusgade 17, 4. sal
2200 København

CFH

Merkurvænget 2
7000 Fredericia

Kastanjehusene

Alléen 2
2200 København

Døvefilm

Vermundsgade 40A
2100 København

Skolen på Kastelsvej

Kastelsvej 58
2100 København

Døveforeningen af 1866

Brohusgade 17
2200 København

Bilag 3 Visioner i tegnsprogsuddannelsen

Visioner i tegnsprogsuddannelsen

Scenarier

Her tænkes forskellige scenarier med tanker og idéer for tegnsprogsuddannelsen i fremtiden. Idéerne er kommet fra deltagelse af seminar, konferencer og lign., men også af materialer, der er hentet hjem i forskellige forbindelser. Hvorvidt de bliver ført ud i virkeligheden afhænger af undervisningsteamet og nærmeste leder. Alt efter emne kan det ligeledes afhænge af CFD's ledelse og de strategiske målsætninger og visioner der forefindes, da der for noget kan være et spørgsmål om værdigrundlag og økonomi.

For nogle emner kan de være til gavn her og nu og andre på længere sigt. Flere emner er beskrevet rimelig detaljeret netop for at få dem nedfældet her og kan udnyttes senere, hvis der er behov for at lade sig inspirere og udvikle idéer. På den måde er det ikke nødvendigt at skulle nærstudere materialerne gentagne gange.

Implementering af CEFR

Næstefter arbejdet med dokumentationsprojektet, altså foruden denne rapport også beskrivelsen af tegnsprogsuddannelsen samt niveauvurderingen af denne, vil en implementering af CEFR-systemet været oplagt. At lægge uddannelsen op ad CEFR-systemet vil give den endnu et løft. CEFR er Den fælles europæiske referenceramme for sprog i forhold til læring, undervisning og evaluering ([link](#)) og er videnskabeligt baseret. Ydermere vil det gøre uddannelsen sammenlignelig i forhold til de sproglige skaleringer i CEFR, som her er fordelt i forskellige kategorier i beherskelsen af et nyt sprog. Sammenligningen kan foregå på tværs af andre uddannelser, hvor tegnsprog indgår, fx Tegnsprogs- og skriveolkeuddannelsen her i Danmark og andre lande, samt tegnsprogsundervisningen ved Signo og lignende institutioner og udbydere, hvor CEFR i tilfældet er blevet implementeret.

Uddannelsens opbygning

I forhold til opbygningen og/eller nye afsnit i beskrivelsen af tegnsprogsuddannelsen, kan det tænkes, at der skal kigges nærmere på om selve opbygningen er fornuftig og tidssvarende i dag og i fremtiden. Det kan tænkes, at der skal tages højde for ny viden og nye idéer, som kan komme hen ad vejen – det kan bl.a. være i forhold til en verificering af den gode undervisning i tegnsprog i et forsknings samarbejde med ekstern undervisnings- og vidensinstitution. Ligesom der har været tanker om at få beskrevet det didaktiske grundlag for undervisningen i tegnsprogsuddannelsen.

Elementer som inspiration

Der er elementer i undervisningstilbud ved Signo, som er interessante og inspirerende. Flere af emnerne er værd at overveje i CFD's tegnsprogsuddannelse og remses op herunder:

- Et digitalt opstartskursus til alle nyansatte. Kurset kan indeholde grundlæggende emner om tegnsprog og kommunikation, og derudover relevant information om CFD som virksomhed.
- Selvstændigt arbejde mellem kursusforløbene.
- Praktisk arbejde med tegnsprog efter bestemt kvantum afhængig af hvor højt et niveau deltageren er på.
- Signo overvejer at oprette endnu et niveau udover deres nuværende tre niveauer, og afslutte på CEFR-skalaen B2. CFD's tegnsprogsuddannelse kunne arbejde på at få identificeret uddannelsens 12 niveauer i forhold til CEFR-skalaen.

CEFR i tegnsprogsuddannelsen

I tilfælde af at CEFR-systemet skal implementeres i tegnsprogsuddannelsen, bør vi samtidig se på, hvorledes uddannelsens opbygning passer ind i systemet. På nuværende tidspunkt er tegnsprogsuddannelsen fordelt i fire blokke med tre kursusforløb i hver.

CEFR er delt op i skalaer begyndende fra A1, A2 og til B1, B2 og videre til C1 og slutter på C2. Det gælder for systemet, at det er indlæringen af et fremmedsprog.

Den store forskel her ved at lære tegnsprog, hvor man som deltager er hørende og kun kender til talt sprog, er, at tegnsprog er en anden modalitet, altså en hel anden måde at udtrykke sig på.

Progressionen i A1 til og med A2 forløber normalt forholdsvis hurtig over en kort årrække, mens B1 varer længere tid og endnu længere for B2 og så fremdeles. Det, der ligger i de højere CEFR-skala er, at udover viden og færdigheder kommer kompetencen til at kunne beherske et nyt sprog ekspressivt, impressivt og kommunikativt og endnu mere flydende. Til sammenligning opnår en tegnsprogstolk i Danmark efter tre et halvt år niveauet B2. Signo vurderer at deltagerne kan opnå niveau B1 efter hele deres samlede undervisningsforløb er afsluttet.

Det vil umiddelbart give god mening at bevare tegnsprogsuddannelsens fordeling i fire blokke eller man kunne kalde det "moduler". Fire moduler med tre niveauer i hver, hvor CEFR-skalaerne A1 til og med B2 er placeret henover, se Tabel 1. Spørgsmålet er, om modul 4 faktisk svarer til B2-niveau. Hvis det "kun" er B1, kunne man alternativt lade B1 dække de sidste to moduler, se Tabel 2. Det er igen blot idéer og tanker for netop at igangsætte en diskussion om og definering af hvert niveau på tegnsprogsuddannelsen i relation til CEFR-skalaen.

I forhold til opdelingen i moduler kan det tænkes, at der udbydes tilbud om en modulpris fremfor at tage enkelte kursusforløb. Det kan tænkes at være favorabelt for eksterne deltagere, som kunne overveje at bestille et helt modul og planlægge kursusforløb henover enten et års tid eller længere. Skeles der til kursuskataloget fra 2020, ses der, at en nybegynder kunne starte fx i uge 38, fortsætte i uge 47 og slutte i det nye år 2021 i uge 4 og dermed blive færdigt med første modul. Det kan også tilrettelægges med længere eller kortere tid imellem alt efter ambitionsniveau og hvilke muligheder, deltageren har i forhold til sine eventuelle arbejdstider og muligheden for at vedligeholde og praktisere tegnsprog mellem kursusforløbene.

Tabel 1.

CEFR-skalaen er placeret efter tegnsprogsuddannelsens opdeling i fire moduler.

Titel	Tegnsprog for begyndere			Tegnsprog mellemniveau			Tegnsprog for øvede			Sikker i tegnsprog		
CEFR	A1			A2			B1			B2		
Modul	Modul 1			Modul 2			Modul 3			Modul 4		
Niveau	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Tabel 2.

Som tabel 1, men hvor B1 dækker for de sidste to moduler i tegnsprogsuddannelsen.

Titel	Tegnsprog for begyndere			Tegnsprog mellemniveau			Tegnsprog for øvede			Sikker i tegnsprog		
CEFR	A1			A2			B1					
Modul	Modul 1			Modul 2			Modul 3			Modul 4		
Niveau	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Indsats

Det, at få CEFR-systemet implementeret i tegnsprogsuddannelsen, er muligt ved at udnytte interne ressourcer, eftersom den store viden om uddannelsen ligger på CFD. Arbejdet kan udføres selvstændigt eller i et samarbejde med en, der har erfaring med at koble CEFR til tegnsprog.

I arbejdet med dette vil det være en særlig fordel, at tegnsprogsuddannelsen er færdigbeskrevet, særligt afsnittet om det samlede læringsudbytte og læringsmål. Arbejdet med at få implementeret CEFR i tegnsprogsuddannelsen er ikke alene at få et mønster til at passe sammen, men i bund og grund eksakt at få formuleret viden, færdigheder og kompetencer på hvert niveau i tegnsprogsuddannelsen. Denne del kræver, at man nærstuderer de formuleringer, der ligger bag CEFR-skalaerne i forhold til de forskellige sprogmæssige kundskaber koblet til tegnsprog. Der findes artikler og videoer på internationalt tegnsprog, der forklarer dybtgående om emnet (Prosign).

Elementer fra Signo

Disse er beskrevet kort foroven og er inspireret fra Signo. På nuværende tidspunkt vides ikke, om Signo har fået disse integreret i deres kursusforløb, men der står formuleret, at det er deres tanke og vision. Intentionen for disse er gode og kan være til inspiration for tegnsprogsuddannelsen på CFD og uddybes herunder.

Opstartskursus

Som tidligere nævnt er der bl.a. tale om et digitalt opstartskursus for alle nyansatte. Indholdet kan være en blanding af video, powerpoint og tekster. Der bør som minimum være vejledning til læring af og om grundlæggende elementer i dansk tegnsprog og kommunikation samt generel information om CFD. På den måde bliver nyansatte bedre klædt på forud for deres opstart på CFD's kursusforløb niveau 1. Måske vil deltagerne have færre spørgsmål end sædvanligt, men det modsatte kan også være tilfældet. Tanken er, at det bliver en horisontudvidende oplevelse og sandsynligvis giver en hurtigere start med at få "hænderne op", for de enkelte deltagere som gerne skulle have de mest grundlæggende ting på plads, såsom håndalfabet, tal, nogle basistegn og viden om, hvordan man kommunikerer med hinanden og evt. lidt om døvekulturen.

Sidegevinsten ved sådan en opstartspakke kan være, at fx vikarer på CFD først skal gennemgå denne og derved være bedre klædt på til arbejdet. Dette kunne være en win-win situation, eftersom ledere og/eller medarbejdere kan spare tid og ressourcer på at skulle forklare bl.a. sprogkultur, døvekultur og lære vikaren basistegn og korte hverdagsætninger. Indholdet i en opstartspakke skal udformes og produceres – materialet bør være tidløst og dermed brugbart i lang tid fremover. Om muligt kan der indtænkes to slags pakker: En til nyansatte og en til udefrakommende ressource, fx vikar.

Egen læring

Med hensyn til selvstændigt arbejde med tegnsprog mellem de enkelte kursusforløb kalder Signo det "egentrening" (egen læring). Hos dem kan deltagerne tilgå materialer, der er lagt ud enten fysisk og/eller digitalt. Signo ønsker at udvikle flere materialer og få dem tilpasset deres forskellige niveauer. Denne del har CFD's tegnsprogsuddannelse ikke som sådan. Pr erfaring har tegnsprogsuddannelsen enkelte gange modtaget henvendelser fra deltagere med spørgsmål om, hvordan de kan arbejde videre og fortsat udvikle tegnsproget? Det kunne derfor være ganske relevant at se nærmere på og få udviklet, fx videoer til aflæsning, e-learningforløb, opgaver, cases til etisk refleksion m.fl.

Praktisk anvendelse

Efter hvert kursusforløb på CFD er det op til de enkelte deltagere at anvende det tillærte og ny viden i praksis, men på tegnsprogsuddannelsen er der ingen protokol for hvor meget og hvordan.

Dette gør Signo ved direkte at anføre, hvor mange timer en deltager bør være oppe på som et minimum på de enkelte niveauer. Signo har et andet system for deres samlede kursusforløb end CFD har, men ved at nærstudere opbygningen kan vi sagtens sammenligne med hinanden.

Signo anfører at til og med deres "niveau 1", skal deltageren praktisere minimum 50 timer i tegnsprog. For niveau 2 er det sat til 300 timer og for niveau 3 ligeledes 300 timer. Der anvendes ikke noget kontrolsystem til dette, men er en pejling om, hvad der kræves for at kunne *opnå* og *bevare* niveauet. Med det gives der samtidigt et signal om, at det er nødvendigt, før deltageren kan tilmelde sig næste kursusforløb og dermed også have større chance for at gennemføre det.

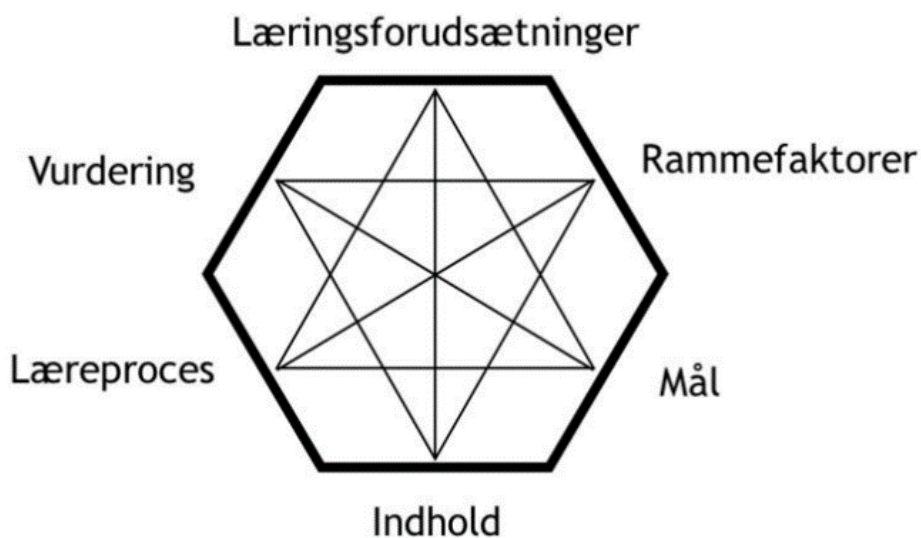
Kursusforløb på tegnsprogsuddannelse er beskrevet til at vare 29 timer over fem dage. Det kan ske, at visse deltagere tror, at det er fuldt ud tilstrækkeligt, altså at opnå al læring og træning dér. Det er en forkert opfattelse, da stor del af udviklingen sker imellem kursusforløbene, altså i arbejdet og fritiden. Efter hvert niveau er det deltagerens eget ansvar at praktisere og anvende tegnsprog ved at øve derhjemme, anvende det på arbejdet mellem kollegaer og borgere. Det handler desuden også om deltagerens motivationsfaktorer. Har deltageren gjort en maksimal indsats i selve kursusforløbet og al undervisning har foregået succesfuldt, vil deltageren have en høj motivationsfaktor efter kursusforløbet og fortsætte det gode arbejde. Idéen fra Signo her er at for visse deltagere kan det være en stærk motivationsfaktor at vide, hvor stort et kvantum praktisk anvendelse der bør være for at opretholde niveauet til næste kursusforløb. Dette vil i al fald være et udviklingspotentiale på tegnsprogsuddannelsen på længere sigt, at tage frem og få det gennemdrøftet og overvejet.

Lærervejledning og didaktik

Lærervejledninger er en værdifuld guide og inspiration til, hvordan en optimal undervisningsgang kunne være. De er rigtig gode at have især for en nyansat og evt. vikar, som hurtigt kan sætte sig ind i, hvordan der skal undervises, med hvilke materialer m.m. Det er ikke bare nyttigt at have en guide til undervisningen, men indholdet er vigtig viden at have og er det nedfældet og beskrevet bidrager det til, at viden bliver forankret i CFD. Det er nævnt tidligere, at der mangler lærervejledninger for mange af undervisningsgangene på tegnsprogsuddannelsen, hvorfor det vil være anbefalelsesværdigt at få produceret mange flere.

I forhold til at få formuleret og beskrevet et didaktisk grundlag for al undervisning på tegnsprogsuddannelsen, kan lærervejledningerne være ganske betydningsfulde. Indholdet vil kunne bidrage til at prioritere, hvad der anses for at være vigtigt for den gode didaktik i enhver undervisningssituation. En sådan beskrivelse vil ikke stå alene, men arbejde op til vil helt klart øge bevidstheden om undervisningen som sådan, men også det samarbejde der er mellem deltagerne og underviseren. Samtidig vil det kvalitetssikre materialerne og rammerne for undervisningen. I sådan et arbejde indgår også definitionen af de forudsætninger, der stilles til deltagerne og til underviserne.

Der er udarbejdet teorier om didaktik, og her indgår den såkaldte didaktiske relationsmodel, se figur 7. Den didaktiske relationsmodel i nyere tid er grundlagt af to norske forfattere Hilde Hiim og Else Hippe. De beskriver teorien bag relationsmodellen, som her er et redskab til analyse af et undervisningsforløb. Relationsmodellen handler om relationerne mellem elementerne: læringsforudsætninger, rammefaktorer, mål, indhold, læreprocessen, vurdering/evaluering. Det er ikke muligt at påvirke et område af modellen, uden at det har effekt på de andre fem elementer (Hiim, H. & Hippe, E. 1997). Modellen er med til at sikre, at den enkelte underviser "kommer hele vejen rundt" med sine didaktiske overvejelser, og sådan en overvejelse bør foregå hver eneste gang forud for en undervisningsgang.

Figur 7
Den didaktiske relationsmodel.

I arbejdet med dataindsamlingen er der ikke dukket nogen former for didaktisk beskrivelse af undervisningen af hørende i tegnsprog op. Søgningen fortsætter og muligvis findes der formuleringer forskellige steder, der vil kunne sammenstykes til noget evidens i forhold til undervisningsovervejelser og gennemførelse. I så fald CFD formår at få udarbejdet og beskrevet et komplet didaktisk grundlag på tegnsprogsuddannelsen, vil det formentlig blive en af de få – om ikke det eneste i verden.

Her skal gøres opmærksom på, at i så fald CFD får udarbejdet et komplet didaktisk grundlag for undervisningen i tegnsprog, vil det ikke alene gælde for tegnsprogsuddannelsen, men også for undervisningen i andre linjer, der findes på CFD, fx undervisningen af døve flygtninge, familier, FVU og andet.

CFD's strategiplan 2020-2025 opfordrer til samarbejde med eksterne uddannelses- og vidensinstitutioner, hvilket kunne gøres i forhold til udviklingen af en didaktisk formulering. Ikke mindst i forhold til at opstille modeller og studier om, hvordan den gode undervisning kunne se ud. På den måde kan CFD være med og bidrage til udviklingen og ikke mindst i et samarbejde få produceret vidensbaserede artikler om undervisning i tegnsprog.

Netværk

Undervisningsteamet lægger vægt på vigtigheden af et godt netværk med personer og steder, der arbejder med tegnsprogsundervisning, og gerne med noget som ligner det, CFD udbyder. Der kan være tale om at besøge andre steder eller tage imod gæster udefra. Der kan være tale om at deltage i seminarer, foredrag o.lign. Udfordringen har hele tiden været, at der som hovedregel ikke er tid eller mulighed for at deltage i disse, hvorfor ønsket om at deltage bliver endnu større.

På spørgsmålet om man har tid, kan der altid diskuteres for at programlægge og planlægge i tilpas god tid, men der hvor andre eksterne byder ind med arrangementer, kan det kollidere med de faste opgaver, der ligger internt på CFD. Uanset hvad er det ønskeligt for undervisningsteamet, at der hele tiden er øje for at bevare og udvikle et netværk og samarbejde.

Som det er for nuværende er der et godt netværk her i Danmark med folk og institutioner, der har relation til undervisning og tegnsprog, fx Tegnsprogs- og skrivetolkeuddannelse, Afdelingen for Dansk Tegnsprog og døveskolerne. Derudover også forskellige organisationer såsom DTHS (Danske Tale- Høre- og Synsinstitutioner), som her er undervisere for døve samt med Danske Døves Landsforbund, højskolen Castberggård og forskellige andre.

Der er steder i udlandet med spændende foretagender, som kunne være et besøg værd. fx i Holland er der tilbud om undervisning af medarbejdere, familier og enkeltpersoner – sådan et sted kunne være meget interessant at se nærmere på og evt. etablere et samarbejde

med. Norge har forældreoplæring, som er tilbud om tegnsprogsundervisning i meget store mængder. Her kunne det være interessant at se nærmere på, hvorledes de opbygger et undervisningsforløb fra start til slut. Sverige har lignende tilbud, som er ret så systematisk opbygget. Kan der være andet, som er spændende at følge med i og samarbejde med, er et spørgsmål om tid og ressourcer, men ambitionerne for det er der helt sikkert.

Tegnsprogsambassadør

Idéen om at hver afdeling i CFD's regi har en tegnsprogsambassadør er ikke ny. Tanken er blevet genopfrisket med dette projektarbejde. En tegnsprogsambassadør er en medarbejder, som er særligt klædt på til at gå foran med tegnsproget på den arbejdsplads, vedkommende tilhører og samtidigt er kontaktperson mellem undervisningsteamet, medarbejdere og ledere på arbejdspladsen.

Inden man kan blive tegnsprogsambassadør, skal man deltage i et såkaldt ambassadørkursus. På kurset vil deltagerne blive klædt på i forhold til det videre arbejde, en vedkommende skal varetage. Der kan være tale om at være kontaktpersonen mellem medarbejdere og undervisningsteamet, men også om at fungere som vejleder for medarbejdere i tvivlsspørgsmål. Desuden også at kunne samarbejde med arbejdspladsens leder i forhold til opfølgning på tegnsprogniveau eller sprogpolitik samt vejlede i forhold til, hvordan tegnsproget kan komme på tale i forbindelse med den årlige medarbejderudviklingssamtale.

Tegnsprogsambassadøren skal også være behjælpelig med at vejlede nyansatte i at komme i gang med tegnsprog og med at formidle viden om døve og døvekultur. Dette kan gøres evt. ved brug af et opstartskursus, hvis dette bliver en realitet og/eller ved at være den, der orienterer om sprogpolitik, kommunikation og kultur på lige netop den arbejdsplads, de befinder sig på. Desuden kan de også vejlede i, hvor medarbejdere kan øve og praktisere mere tegnsprog ved fx at henvise til diverse hjemmesider og/eller materialer.

Tegnsprogsambassadøren er ligeledes den, som er til rådighed for kolleger efter endt tegnsprogskursus, hvis der opstår spørgsmål.

En tegnsprogsambassadør har således en vigtig rolle i forhold til vedligehold og bevarelse af tegnsproget samt være den, der gør opmærksom på sprogpolitikken lokalt og over hele CFD.

Brobygger

Dette er ligeledes en idé, der har været oppe tidligere og nu genoptaget her i projektarbejdet. Tanken med en brobygger er, at et udvalg af personer fx fra undervisningsteamet har kontakt til nogle afdelinger i CFD's regi. Brobyggerens rolle vil her være at tage på besøg ude i afdelingerne til bl.a. opfølgende samtaler efter medarbejdere har været på tegnsprogskursus.

Brobyggeren kan føre nærværende samtaler med de ansatte lokalt på arbejdspladsen og dér

sammen med dem tilpasse og udvikle fælles fodslag i forhold til tegnsprogsniveau, temaer i den daglige kommunikation og gøre opmærksom på bl.a. forskellige kommunikationsformer. Der er ikke to arbejdspladser, som er ens - heller ikke i forhold niveauet i tegnsprog og kommunikation, hvorfor en brobygger kan være et rigtig godt tilbud for de enkelte arbejdspladser og/eller teams.

Gevinsten vil være øget bevidsthed om tegnsproget, kommunikationen, og to-sprogspolitikken. Her vil tegnsprogsambassadøren naturligt passe ind og kan holde sig løbende opdateret ved ligeledes at deltage i besøg af brobyggeren.

Temadage

Løbende kommer der opslag på CFD-intra med forskellige tilbud om fagligt indslag eller andet, som kan have interesse for CFD's medarbejdere. Bl.a. har der været udbudt temadag med fokus på døveorganisationer, døvesamfundet m.v. med en række oplæg om forhold af betydning for døves kultur og historie. Dette skal give deltagerne en større forståelse for, hvad det vil sige at være døv. På nuværende tidspunkt er temadagen ikke længere at finde i programmet, da der gennem tiden har været for få tilmeldte. Diskussionen går nu på, hvad årsagen kan være: Manglende interesse, manglende forståelse for indholdet eller manglende fornemmelse for relevans i eget arbejde? Måske bør der tænkes nyt, ændres i formuleringen af indholdet, så det bliver mere spiseligt og/eller ændre på selve indholdsmaterialet?

Synligt tegnsprog

Udbredelse af tegnsprog i hele CFD's regi har været undervejs i mange år. Der er formuleret sprogpolitikker og senest indeholder strategiplanen 2020-2025 mange udtalelser om vigtigheden af tegnsprog og kommunikation mellem medarbejdere og borgere.

De førnævnte emner om tegnsprogsambassadører og brobyggere kan være med til at øge synligheden, men også bevidstheden om tegnsprog overalt på CFD. Tegnsprogsuddannelsen kan i høj grad bidrage til mere synligt tegnsprog – bl.a. som tidligere nævnt gennem vejledende og opmærksomhed på praktisk anvendelse af tegnsprog efter hvert kursusforløb samt egen læring. Udover det kunne man satse på mere tegnsprog på borgernes intra, kaldet borger-PSO. Mere tegnsprog på CFD's intranet. Tegnsprog på fælles skærme rundt om på CFD, fx Café Kellers "dagens menu" og andre steder, så det bliver et langt mere synligt sprog overalt.

Bilag 4 Vejledning til niveauvurdering

Niveauvurdering

Danmarks Akkrediteringsinstitution

Vejledning til niveauvurdering i forhold til den nationale Kvalifikationsramme for Livslang Læring for private og offentlige uddannelser, der ikke er reguleret under Kulturministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet eller Undervisningsministeriet

Marts 2021

3. udgave

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Spørgsmål og svar om niveauvurdering	3
Processen for en niveauvurdering.....	6
Procestrin ved ansøgning om niveauvurdering.....	6
Fase 1 – Krav for at kunne blive niveauvurderet.....	7
Fase 2 – Niveauvurdering	8
Ansøgningskabelon	9
Bilag 1: Kvalifikationsrammen for Livslang Læring.....	15
Viden, færdigheder og kompetencer	15
Niveauer i Kvalifikationsrammen	17

Indledning

Dette er en skriftlig vejledning for uddannelsesudbydere, der vil ansøge om at få det samlede mål for læringsudbytte af deres private uddannelse eller offentlige uddannelse, som ikke er reguleret af Kulturministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet eller Undervisningsministeriet, niveauvurderet i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring af Danmarks Akkrediteringsinstitution.

I denne vejledning følger en nærmere beskrivelse af, hvilke krav uddannelsen skal leve op til for at kunne blive niveauvurderet. Vejledningen omfatter også information om, hvordan man ansøger, processen for en niveauvurdering samt en skabelon til selve ansøgningen.

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) er en statslig institution, som udover arbejdet med niveauvurderinger, har til opgave at sikre kvaliteten af de offentligt anerkendte videregående uddannelser og uddannelsesinstitutioner i Danmark. Læs mere om AI på vores [hjemmeside](#).

Kvalifikationsrammen for Livslang Læring

Kvalifikationsrammen for Livslang Læring er et redskab, der giver et overblik over de otte uddannelsesniveauer, vi har i Danmark. Kvalifikationsrammen viser, hvordan forskellige danske uddannelser er indplaceret i forhold til hinanden, og gør det også lettere at sammenligne danske og udenlandske uddannelser.

Alle offentligt anerkendte uddannelser er indplaceret på et af de otte niveauer på baggrund af det læringsudbytte, som uddannelserne giver i form af viden, færdigheder og kompetencer.

Læringsudbyttet på de otte niveauer fremgår af niveaubeskrivelserne, som er at finde i bilag 1.

Som noget nyt har private uddannelser og offentlige uddannelser uden ministeriel regulering nu også mulighed for at få det samlede mål for læringsudbytte niveauvurderet i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. AI har udarbejdet reglerne for og kravene til at kunne blive niveauvurderet i samarbejde med koordinationsudvalget for Kvalifikationsrammen for Livslang Læring med repræsentanter fra Kulturministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Undervisningsministeriet.

Retsgrundlaget for gennemførelsen af niveauvurderinger er Akkrediteringsloven under hensyntagen til Rådet for Den Europæiske Unions henstilling af 22. maj 2017 om den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 23. april 2008 om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring.

Spørgsmål og svar om niveauvurdering

I dette afsnit kan I som uddannelsesudbydere finde svar på en række spørgsmål om at ansøge om niveauvurdering, og hvad det vil sige at blive niveauvurderet.

Hvem kan ansøge?

Alle, som udbyder private uddannelser eller offentlige uddannelser i Danmark, der ikke er underlagt ministeriel regulering, kan ansøge AI om at blive niveauvurderet. Det kan eksempelvis være uddannelser på voksen- og efteruddannelsesområdet og fritids- eller kulturområdet. Uddannelsesudbyderen kan eksempelvis være en privatperson, en forening, et direktorat, en fagforening, en organisation eller virksomhed.

Hvad ansøger man om?

Når I som uddannelsesudbydere ansøger om en niveauvurdering, ansøger I om at få et kursus' eller en uddannelses samlede mål for læringsudbytte indplaceret på et konkret niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Indplaceringen afspejler det forventede niveau af den læring, en studerende har tilegnet sig efter at have gennemført uddannelsen. Det vil sige det forventede resultat af den studerendes læreproces og dermed niveauet for uddannelsens læringsudbytte. I angiver selv, hvilket niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring, der ansøges om indplacering på. Der er mere information om Kvalifikationsrammen for Livslang Læring i bilag 1.

Hvorfor ansøge om niveauvurdering?

Med en niveauvurdering er det muligt at synliggøre niveauet for det samlede læringsudbytte af private uddannelser m.fl. En niveauvurdering i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring kan samtidig være med til at styrke mulighederne for samspil mellem private og offentlige uddannelser, fx ved meritvurdering og realkompetencevurdering. En niveauvurdering kan også bruges i markedsføringen af uddannelsen og vil desuden være en styrket forbrugeroplysning, som kan bidrage til at skabe mere gennemsigtighed på markedet for private uddannelser m.fl.

Hvem foretager niveauvurderingen?

AI foretager i dialog med en eller flere faglige eksperter en helhedsvurdering af, om indplaceringen af uddannelsen kan ske på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen. AI har mange års erfaring med kvalitets sikring af videregående uddannelser og uddannelsesinstitutioner i Danmark. I den forbindelse har AI i samarbejde med faglige eksperter bl.a. kvalitetssikret, at de offentligt anerkendte uddannelsers samlede mål for læringsudbytte svarer til de relevante niveauer i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring.

AI vil rekruttere en eller flere faglige eksperter fra sag til sag afhængigt af den ansøgende uddannelses faglige indhold. Eksperten vil bistå AI i vurderingen af, om underviserne har de nødvendige faglige kvalifikationer til at varetage undervisningen, så de studerende har mulighed for at opnå læringsmålene på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen. Eksperten kan også inddrages i vurderingen af det samlede læringsudbytte, hvis der er behov for at få uddybet faglige dele af læringsmålene. Det er vigtigt, at eksperten har et indgående kendskab til den ansøgende uddannelses faglige indhold, og at eksperten er tilstrækkeligt habil i forhold til at vurdere uddannelsen. Eksperten må derfor ikke have egeninteresser i eller en relation til den ansøgende uddannelse, som kan påvirke vurderingen.

Det er AI, der udpeger eksperten, men I er velkomne til at bidrage til at identificere mulige ekspertprofiler. I de tilfælde hvor den ansøgende uddannelse fx er en del af et snævert fagfelt, vil AI stræbe efter at rekruttere en nordisk ekspert.

For at sikre en relevant og habil faglig ekspert vil den rekrutterede ekspert blive sendt i høring hos jer. Under høringen har I mulighed for at pege på eventuelle forhold, som kan have betydning for ekspertens habilitet i den givne sag.

Hvordan sker niveauvurderingen?

Niveauvurderingen sker i to faser: I fase 1 foretager AI en administrativ vurdering af, om den ansøgende uddannelse lever op til de seks krav, der stilles for, at en uddannelse kan blive niveauvurderet (læs mere om kravene på side 8). Hvis uddannelsen lever op til kravene, går uddannelsen videre til fase 2, hvor AI suppleret af en eller flere faglige eksperter foretager den faglige vurdering af, om uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan indplaceres på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Resultatet af niveauvurderingen sendes i høring hos jer. Ved høringen har I mulighed for at korrigere eventuelle faktuelle fejl i den begrundede vurdering (læs mere om den begrundede vurdering på næste side).

Om uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan indplaceres på det ansøgte niveau vurderes ud fra begrebet 'best fit', som også anvendes ved niveauvurderinger af bl.a. erhvervsuddannelser. 'Best fit' betyder, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte indplaceres på det niveau, hvor beskrivelsen af de samlede mål for læringsudbyttet stemmer *bedst* overens med beskrivelsen af niveauet i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring ud fra en helhedsvurdering. Indplacering på et bestemt niveau i Kvalifikationsrammen kræver derfor ikke, at både viden, færdigheder og kompetencer nødvendigvis er på det ansøgte niveau. Det vil sige, at hvis en uddannelse fx har et vidensniveau, som spænder over niveau 3 og 4, et færdighedsniveau, der befinder sig på niveau 4 og 5, og et kompetenceniveau, som også befinder sig på niveau 4, vil indplaceringen kunne ske på niveau 4.

Hvordan ansøger man?

Ansøgningen om niveauvurdering skal følge kravene i denne vejledning og uploades til AI's digitale ansøgningsmodul. Det er muligt at ansøge på både dansk og engelsk. AI fastsætter to årlige ansøgningstidspunkter og afholder et informationsmøde ca. to måneder forud for hver ansøgningstidspunkt, hvor niveauvurderingen og forventninger til dokumentation vil blive præsenteret. Datoer for ansøgningstidspunkter og informationsmøder samt information om tilmelding og pris kan findes på akkr.dk.

Det er forventningen, at det vil tage ca. tre måneder, fra I ansøger, til I modtager resultatet af niveauvurderingen.

AI forbeholder sig retten til at udskyde behandlingen af ansøgninger, hvis vi modtager mange ansøgninger på samme tid. Vi vil i givet fald orientere ansøger om, hvornår resultatet så kan forventes.

Hvad koster det?

Den samlede pris for en niveauvurdering er 33.000 kr. + moms.

Beløbet betales i to rater. Første rate på 13.000 kr. dækker omkostningerne forbundet med at vurdere, om uddannelsen lever op til kravene for at kunne blive niveauvurderet i fase 1. Hvis I indfrier kravene til at kunne blive niveauvurderet i fase 1, så vil I gå videre til fase 2. Hvis I bliver afvist i fase 1, skal I ikke betale

for fase 2. Anden rate på 20.000 kr. dækker omkostningerne ved selve niveauvurderingen, som vil foregå i fase 2, herunder udgifter til den eksterne eksperts honorarer.

Betalingen af en rate skal ske, før AI påbegynder arbejdet med en fase.

Hvad får man, når man er niveauvurderet?

Hvis uddannelsens samlede mål for læringsudbytte bliver indplaceret på det ansøgte niveau, vil I få et elektronisk bevis på, at uddannelsen er niveauvurderet. Af beviset vil det fremgå, hvilket niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring uddannelsens samlede mål for læringsudbytte er indplaceret på. Sammen med beviset vil I modtage en skriftlig begrundet vurdering på niveauvurderingen. Det er muligt at tilkøbe en engelsksproget version af beviset.

Beviset og den begrundede vurdering, hvor uddannelsens samlede mål for læringsudbytte bliver niveauindplaceret, vil desuden blive offentliggjort på AI's [hjemmeside](#).

I modtager desuden et digitalt mærke, hvoraf det fremgår, at uddannelsen er niveauvurderet. I er velkommen til at bruge mærket i jeres markedsføring af uddannelsen under niveauvurderingens gyldighed.

Hvor længe er niveauvurderingen gyldig?

En niveauvurdering er gyldig i fire år, såfremt der ikke sker større ændringer af uddannelsen. Hvis I ønsker at få fornyet niveauvurderingen derefter, så skal uddannelsen niveauvurderes på ny.

Når en uddannelse er blevet niveauvurderet, er I som uddannelsesudbydere forpligtet til at oplyse AI, hvis der sker væsentlige ændringer af uddannelsens indhold eller vilkår inden for den fireårige periode, hvor niveauvurderingen er gyldig. Hvis AI får kendskab til åbenlyse eller berettigede tvivlsspørgsmål om, hvorvidt uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan opretholde det indplacerede niveau, er I forpligtet til igen at dokumentere, at uddannelsens læringsudbytte befinder sig på det indplacerede niveau, hvis AI beder om det.

AI vil desuden løbende efterse, om eventuel markedsføring af niveauvurderingen er retvisende mht. niveauvurderingens udsigelseskraft. Hvis markedsføringen er misvisende, vil I blive gjort opmærksom på det og skal hurtigst muligt derefter korrigere markedsføringen.

Hvad kan en niveauvurdering ikke?

En niveauvurdering er ikke en kvalitetsvurdering, og den er ikke ensbetydende med en offentlig anerkendelse af den pågældende uddannelse. En indplacering på Kvalifikationsrammen for Livslang Læring vil derfor ikke betyde, at uddannelsen er gradsgivende, giver retskrav på optag eller er automatisk meritgivende ved offentligt anerkendte uddannelser.

Processen for en niveauvurdering

Niveauvurderingen er delt op i to faser, hvilket illustreres i nedenstående figur. I fase 1 foretager AI en administrativ vurdering af, om uddannelsen lever op til de seks krav, der stilles for, at en uddannelses samlede mål for læringsudbytte kan blive niveauvurderet. Hvis uddannelsen lever op til kravene, går ansøgningen videre til fase 2, hvor AI og en eller flere faglige eksperter foretager en helhedsvurdering af, om uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan indplaceres på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring.

Procestrin ved ansøgning om niveauvurdering

Fase 1

1. Betaling af første rate
2. Skriftlig ansøgning om niveauvurdering uploades til AI
3. AI foretager en administrativ vurdering af, om den ansøgte uddannelse indfrier kravene for at kunne blive niveauvurderet
4. Godkendelse til eller afslag på at gå videre til fase 2

Fase 2

1. Betaling af anden rate
2. AI rekrutterer en eller flere faglige eksperter
3. Den/de rekrutterede eksperter sendes i høring hos ansøger
4. AI og en eller flere faglige eksperter vurderer, om indplaceringen kan ske på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring
5. Et begrundet resultat af niveauvurderingen sendes i høring hos ansøger
6. Resultatet af positive niveauvurderinger offentliggøres på AI's hjemmeside og et bevis på resultatet sendes til ansøger

Hvis en uddannelse ikke kan godkendes i fase 1 eller ikke opnår den ansøgte niveauvurdering i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring i fase 2, er det muligt at søge om niveauvurdering på ny, hvis uddannelsesudbyderen ønsker det.

Fase 1 – Krav for at kunne blive niveauvurderet

I fase 1 foretager AI en administrativ vurdering af, om uddannelsen lever op til de seks krav, der er for, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan blive niveauvurderet. Kravene er kort beskrevet herunder og bliver uddybet og eksemplificeret i afsnittet om ansøgningskabelonen (se side 10).

1. Uddannelsens formål

Der skal være en tydelig beskrivelse af uddannelsens formål og relevans i forhold til arbejdsmarkedet og/eller kultur- og fritidsområdet. Uddannelsen må ikke være konfessionel eller politisk baseret.

2. Læringsmål

Der skal være en beskrivelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer. Hvis der er delelementer i uddannelsen, skal der også være en beskrivelse af deres læringsmål.

3. Gennemløb af uddannelsen

a) Uddannelsen skal have kørt fra start til slut mindst fem gange, og uddannelsen skal have været udbudt i minimum fem år.

eller

b) Uddannelsen skal have kørt fra start til slut mindst 30 gange.

4. Undervisningsevaluering

Der skal være en beskrivelse af, hvordan der på uddannelsen gennemføres evaluering af undervisningen. I evalueringen skal de studerende som minimum spørges ind til læringsudbytte og undervisningsform.

5. Vurdering

Der skal være en vurdering af, om den studerende ved afslutning af uddannelsen har nået de samlede mål for læringsudbytte.

6. Udstedelse af bevis

Uddannelsen skal udstede et bevis til den studerende ved endt uddannelse, hvoraf vurderingen af det opnåede læringsudbytte, uddannelsens niveauindplacering i Kvalifikationsrammen samt uddannelsens studiebelastning i form af samlet antal undervisningstimer som minimum skal fremgå.

Fase 2 – Niveauvurdering

I fase 2 foretager AI, bistået af en eller flere faglige eksperter, en vurdering af, om uddannelsens samlede mål for læringsudbytte kan indplaceres på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Niveauvurderingen sker med udgangspunkt i tre vurderingspunkter, som er beskrevet herunder og som bliver uddybet i afsnittet om ansøgningskabelonen (se side 10):

1. Læringsudbytte

AI og den eller de faglige eksperter vil sammenligne uddannelsens samlede mål for læringsudbytte beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer med målene i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring og vurdere, om niveauet af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte svarer til det ansøgte samt om der er sammenhæng mellem de samlede mål for læringsudbytte og uddannelsens formål.

2. Undervisernes faglige kvalifikationer

AI og den eller de faglige eksperter vil vurdere, om underviserne har faglige kvalifikationer, der muliggør, at de studerende kan opnå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte på det ansøgte niveau.

3. Undervisningsevaluering

AI vil vurdere, om den måde uddannelsen gennemfører og anvender undervisningsevalueringer understøtter, at de studerende kan opnå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Ansøgningsskabelon

I forbindelse med ansøgning om niveauvurderingen skal I udarbejde en skriftlig redegørelse ved at svare kort og præcist på spørgsmålene på de følgende sider. I skal desuden vedlægge relevant materiale, der kan dokumentere besvarelsenerne. I finder ansøgningsskabelonen i ansøgningsmodulet, som I kan få adgang til via vores [hjemmeside](#). I ansøgningsmodulet findes de samme spørgsmål og mulighed for at uploade bilag ved hvert enkelt spørgsmål.

Behandling af persondata

I forbindelse med en niveauvurdering behandler vi forskellige oplysninger under hele sagen, herunder personoplysninger. Vi behandler personoplysninger i henhold til gældende lov. Det følger af databeskyttelsesforordningen, at vi alene må behandle og indhente personoplysninger, som er nødvendige for at gennemføre niveauvurderingen. For at sikre overholdelsen af loven vil vi derfor venligst anmode jer om alene at dele oplysninger med os, som er nødvendige for sagen.

I skal derfor være særligt opmærksomme, når I indsender fx CV'er, dimittendlister eller eventuelle resultater fra evalueringer, at der ikke må fremgå fx personnumre, oplysninger om studerendes eller ansattes sygdomsforløb, ligesom der ikke må indgå private oplysninger i øvrigt, der kan skade den pågældendes omdømme (fx strafbare forhold).

I tilfælde af, at vi modtager denne type af oplysninger, så vil vi anmode jer om at sende ny dokumentation, som er rensset for følsomme eller fortrolige oplysninger.

I databeskyttelsesforordningen art. 9 findes en udtømmende liste af følsomme oplysninger. På Datatilsynets hjemmeside findes flere informationer om personoplysninger, herunder om følsomme og fortrolige oplysninger. I kan læse mere om behandlingen af persondata i vores persondatapolitik på vores [hjemmeside](#).

Grundoplysninger

Navnet på den uddannelse, der søges niveauvurdering af:

Adressen som uddannelsen udbydes på:

Det niveau i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring, der søges indplacering på:

Navn og kontaktoplysninger (telefonnummer og mailadresse) på kontaktpersonen på uddannelsen i forbindelse med niveauvurderingen:

Uddannelsens varighed:

Antal konfrontationstimer på uddannelsen:

Betalingsinformation (CVR- eller EAN-nummer):

1. Uddannelsens formål

Krav: Der skal være en tydelig beskrivelse af uddannelsens formål og relevans i forhold til arbejdsmarkedet og/eller kultur- og fritidsområdet. Uddannelsen må ikke være konfessionel eller politisk baseret.

Uddybning: Uddannelsens formål skal forstås bredt, som det uddannelsen sigter mod. I beskrivelsen af uddannelsens formål skal dens relevans (behov) i forhold til arbejdsmarked og/eller kultur- og fritidsområdet fremgå.

Der findes ikke en officiel definition af, hvad det konkret vil sige, at en uddannelse er konfessionel eller politisk baseret. AI vil derfor vurdere dette krav fra sag til sag.

Beskriv formålet med uddannelsen:

2. Læringsmål

Krav: Der skal være en beskrivelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer. Hvis der er delelementer i uddannelsen, skal der også være en beskrivelse af delelementernes læringsmål.

Uddybning: Her skal I indsætte eller vedhæfte de mål for læringsudbytte, der findes for den samlede uddannelse. Bemærk at det er afgørende, at niveauet kan læses ud af de samlede mål for læringsudbytte samt at beskrivelsen skal være overordnet, men stadigvæk tydeligt vise, hvilket fagligt udbytte man opnår gennem uddannelsen. I fase 1 vil der ske et tjek af, om der er udarbejdet samlede læringsmål beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer samt læringsmål og indholdsbeskrivelser for uddannelsens eventuelle delelementer, så det er muligt for AI at vurdere uddannelsens samlede mål for læringsudbytte i forhold til Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. I fase 2 bliver det vurderet, om uddannelsens samlede mål for læringsudbytte befinder sig på det ansøgte niveau i Kvalifikationsrammen, samt om der er sammenhæng mellem de samlede mål for læringsudbytte og uddannelsens formål.

Hvis uddannelsen er opdelt i delelementer, fx i fagelementer eller praktik, vil der desuden ske en vurdering af, om den studerende kan nå de samlede mål for læringsudbytte på det ansøgte niveau gennem de læringsmål, der er for de enkelte uddannelsesdele.

Læringsmål for delelementer skal ikke være formuleret som viden, færdigheder og kompetencer, men kan være det. Der er ikke en bestemmelse for, hvornår der som minimum skal ske en opdeling af uddannelsen i delelementer med egne læringsmål. Det er typisk sådan, at jo længere uddannelsen er, des større vil behovet være for at dele uddannelsen og læringsmålene op i mindre elementer.

Uanset om uddannelsen er inddelt i selvstændige delelementer eller ej, så skal I vedlægge eller på anden måde inkludere en beskrivelse af det faglige indhold i uddannelsen med et detaljeringsniveau, så det er muligt for AI og eksperten at vurdere, om uddannelsens indhold samlet set understøtter en realisering af de samlede mål for læringsudbytte.

- a. Skriv eller vedhæft uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, beskrevet som viden, færdigheder og kompetencer:

- b. Hvis der er delementer i uddannelsen, skal der også være en beskrivelse af delementernes læringsmål samt en redegørelse for deres sammenhænge til de samlede mål for læringsudbytte:

Besvarelsen kan eventuelt ske ved hjælp af skemaet her:

Uddannelsens samlede mål for læringsudbytte	Læringsmål for uddannelsens delement X	Læringsmål for uddannelsens delement Y	Læringsmål for uddannelsens delement Z
Viden			
Færdigheder			
Kompetencer			

Tilpas tabellen, så den passer til antallet af delementer på uddannelsen.

3. Gennemløb af uddannelsen

Krav:

a) Uddannelsen skal have kørt fra start til slut mindst fem gange og uddannelsen skal have været udbudt i minimum fem år

Eller

b) Uddannelsen skal have kørt fra start til slut mindst 30 gange.

Uddybning: Dette krav er formuleret for at sikre, at de uddannelser der niveauvurderes, er gennemprøvede og har vist deres levedygtighed.

Ved mulighed a) skal en uddannelse af fire års varighed med ét årligt optag eksempelvis have været udbudt i otte år, og en uddannelse af fem års varighed med et årligt optag skal have været udbudt i ni år, før kravet om gennemløb er indfriet.

Ved mulighed b) skal der være tale om 30 selvstændige gennemløb.

Der er en forståelse for, at en uddannelse ikke er statisk, men udvikler sig over tid. Uddannelsen må derfor gerne have ændret sig i løbet af de hhv. fem år eller 30 gennemløb, fx ved at der er sket en stigning i antallet af undervisningstimer eller en justering af formuleringerne i det samlede læringsudbytte.

Sæt kryds afhængigt af om I ønsker at indfri kravet til gennemløb via mulighed a eller b:

- a) Uddannelsen har kørt fra start til slut mindst fem gange og uddannelsen har været udbudt i minimum fem år.
- b) Uddannelsen har kørt fra start til slut mindst 30 gange.

Uddybning: Uddannelsen skal dokumentere, at der har været det angivne antal gennemløb. Dokumentationen kan fx være hold- eller klasselister, oversigter over dimittender eller lignende. Dokumentationen skal indeholde oplysninger om antallet af studerende for det angivne antal gennemløb. Dokumentationen af dette krav må hverken indeholde personfølsomme oplysninger eller CPR-numre.

4. Undervisningsevaluering

Krav: Der skal være en beskrivelse af, hvordan der på uddannelsen gennemføres evaluering af undervisningen. I evalueringen skal de studerende som minimum spørges ind til læringsudbytte og undervisningsform.

Uddybning: I beskrivelsen *skal* det som minimum fremgå, hvor ofte evalueringerne bliver gennemført, hvordan evalueringerne bliver gennemført, og hvordan uddannelsen følger op på resultaterne af evalueringerne. Det *skal* desuden fremgå, hvor det organisatoriske ansvar for uddannelsens kvalitet er placeret. Derudover *skal* en evt. spørgeramme for evalueringen eller eksempler på spørgsmål fremgå af ansøgningen. I fase 1 vil der ske et tjek af, om der er indsendt en fyldestgørende beskrivelse af, hvordan der bliver gennemført undervisningsevaluering på uddannelsen, hvordan evalueringernes resultater bliver brugt og om spørgerammen for evalueringen er medsendt. I den forbindelse vil det blive tjekket, om de studerende i evalueringen spørges til læringsudbytte og undervisningsform. I fase 2 vil der ske en vurdering af, om undervisningsevalueringerne gennemføres og anvendes på en måde, der sandsynliggør, at undervisningen er af en kvalitet, der kan understøtte, at de studerende opnår de samlede mål for læringsudbytte.

Beskriv eller vedhæft en beskrivelse af, hvordan der på uddannelsen arbejdes med evaluering af undervisningen:

5. Vurdering

Krav: Der skal ske en vurdering af, om den studerende ved afslutning af uddannelsen har nået de samlede mål for læringsudbytte.

Uddybning: Dette krav er stillet for at sikre, at uddannelsen forholder sig til, om den studerende indfrier uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Vurderingen kan ske i form af fx en klassisk eksamen eller krav om tilstedeværelse og aktiv deltagelse. I fase 1 vil der ske et tjek af, om der på uddannelsen sker en vurdering af, at de studerende ved afslutning af uddannelsen har nået de samlede mål for læringsudbytte.

Beskriv hvordan vurderingen af, om den studerende har nået de samlede mål for læringsudbytte, finder sted:

6. Udstedelse af bevis

Krav: Uddannelsen skal udstede et bevis til den studerende ved endt uddannelse, hvoraf uddannelsens niveauindplacering i den nationale Kvalifikationsramme for Livslang Læring, uddannelsens studiebelastning i form af samlet antal undervisningstimer samt vurderingen af det opnåede læringsudbytte som minimum skal fremgå.

Uddybning: Uddannelsens studiebelastning skal på beviset opgøres i samlet antal undervisningstimer. Det er ikke muligt at vurdere en eventuel brug og beregning af ECTS-point i forbindelse med en niveauvurdering. Hvis I ønsker, må der gerne også fremgå en ECTS-normering på uddannelsesbeviset.

Uddannelsens niveauindplacering i Kvalifikationsrammen og datoen for niveauvurderingens gyldighed skal fremgå af uddannelsesbeviset, og kan evt. være formuleret således: "Uddannelsen er niveauvurderet af Danmarks Akkrediteringsinstitution, og er indplaceret på niveau X i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Niveauvurderingen er gyldig i perioden fra d. xx/xx-xxxx til d. xx/xx-xxxx.". Eftersom uddannelsen endnu ikke er niveauvurderet, og datoerne for gyldigheden derfor ikke kan udfyldes, er det fint at markere niveauet med X og datoerne som XX/XX.

Vedhæft et eksempel på et bevis på gennemført uddannelse og/eller uddannelsens eventuelle skabelon for uddannelsesbeviser, hvoraf det fremgår, hvor resultatet af niveauvurderingen vil komme til at stå. Dokumentationen må hverken indeholde personfølsomme oplysninger eller CPR-numre.

7. Undervisernes faglige kvalifikationer

Krav: Undervisernes faglige kvalifikationer skal sandsynliggøre, at de studerende/kursisterne kan indfri de samlede mål for læringsudbytte på det ansøgte niveau.

Uddybning: I fase 1 vil der ske et administrativt tjek af, om de indsendte CV'er indeholder de nødvendige oplysninger, som uddybes nedenfor. I fase 2 vil der ske en vurdering af, om underviserne har faglige kvalifikationer, der muliggør, at de studerende kan opnå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Dette punkt skal dokumenteres ved, at I først redegør for, hvilke kompetencer og kvalifikationer, der er nødvendige for at udbyde uddannelsen med udgangspunkt i uddannelsens centrale indhold og de samlede mål for læringsudbytte. Derefter skal I redegøre for, hvordan de nuværende undervisere besidder disse kompetencer og kvalifikationer. Der skal altså ske en refleksion over sammenhængene mellem uddannelsens centrale indhold, de nødvendige underviserkvalifikationer samt de aktuelle underviseres kvalifikationer.

Redegørelserne skal understøttes af CV'er for uddannelsens nuværende undervisere. Hvis I gør brug af mange undervisere, så er I velkommen til at udvælge centrale undervisere, som typisk vil være dem, der varetager en stor del af undervisningen eller som fx er alene om at dække et specialiseret fagområde. CV'erne skal som minimum indeholde følgende informationer: underviserens uddannelsesmæssige baggrund (uddannelses titel, uddannelsessted og år), relevant erhvervs erfaring (titel, funktion og varighed), antal år som underviser på uddannelsen samt hvilke(t) fag og hvor mange timer, der undervises på uddannelsen. CV'erne skal have en detaljeringsgrad, der gør det muligt at få indblik i den enkelte underviseres faglige kvalifikationer. Bemærk, at hvis AI vurderer, at CV'erne ikke indeholder de nødvendige oplysninger, så vil I blive bedt om at eftersende de manglende oplysninger.

Beskriv hvilke kompetencer og kvalifikationer, der er nødvendige for at udbyde uddannelsen med udgangspunkt i uddannelsens centrale fagindhold og læringsmål:

Beskriv hvordan de nuværende undervisere på uddannelsen konkret besidder disse kompetencer og kvalifikationer:

Vedhæft CV'er for uddannelsens undervisere.

CV'erne må hverken indeholde personfølsomme oplysninger eller CPR-numre.

Bilag 1: Kvalifikationsrammen for Livslang Læring

Kvalifikationsrammen for Livslang Læring er et redskab, der viser uddannelsers niveau og forventet læringsudbytte. I denne sammenhæng betyder 'kvalifikation' resultatet af en læreproces, som er bedømt og dokumenteret ved et uddannelsesbevis. Formålet med Kvalifikationsrammen er at synliggøre forskellige veje gennem uddannelsessystemet, at sammenligne og anerkende kvalifikationer i uddannelsessystemet og at fremme gensidig anerkendelse mellem danske og udenlandske kvalifikationer.

Kvalifikationsrammen er en del af det europæiske uddannelsessamarbejde, der med den europæiske Kvalifikationsramme for Livslang Læring (EQF)¹ gør det muligt at sammenligne kvalifikationer på alle niveauer på tværs af de europæiske landegrænser. De nationale kvalifikationsrammer henviser til niveauerne i EQF, og på den måde fungerer EQF som et oversættelsesredskab mellem de enkelte landes kvalifikationsrammer og -systemer².

Viden, færdigheder og kompetencer

Niveaubeskrivelserne i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring bygger på begreberne viden, færdigheder og kompetencer, som i denne sammenhæng kan forklares således:

Viden

Viden angiver viden om et emne samt forståelse. Viden rummer følgende aspekter:

- Hvilken type viden der er tale om: viden om teori eller viden om praksis; viden inden for et fag, inden for et fagområde eller inden for et erhverv.
- Hvor kompleks denne viden er: graden af kompleksitet, samt hvor forskellige og uforudsigelige situationer denne viden beherskes i.
- Forståelse: Evnen til at sætte sin viden i sammenhæng. Forståelse kommer f.eks. til udtryk, når man skal forklare noget for andre.

Færdigheder

Færdigheder angiver, hvad en person kan gøre eller udføre. Færdigheder rummer følgende aspekter:

- Hvilken type færdighed er der tale om: praktiske, kognitive, kreative eller kommunikative færdigheder.
- Hvor kompleks opgaveløsningen er: hvilken opgaveløsning færdigheden skal anvendes til, og denne opgaves kompleksitet.
- Kommunikation: hvilken kommunikation der kræves, kompleksiteten i budskabet, til hvilke målgrupper og med hvilke virkemidler.

¹ <https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/kvalifikationsrammer/europaeisk-kvalifikationsramme-eqf>

² Informationerne i bilag 1 er primært hentet fra Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside. Der kan findes flere informationer om Kvalifikationsrammen for Livslang Læring [her](#).

Kompetencer

Kompetencer handler om ansvar og selvstændighed og angiver evnen til at anvende viden og færdigheder i en arbejdsituation eller i studiemæssig sammenhæng. Kompetencer rummer følgende aspekter:

- **Handlerummet:** i hvilke typer af arbejds- og/eller studiemæssige sammenhænge viden og færdigheder bringes i spil, samt graden af uforudsigelighed og foranderlighed i disse sammenhænge.
- **Samarbejde og ansvar:** evnen til at tage ansvar for eget og andres arbejde, samt hvor komplekse samarbejdssituationer man kan indgå i.
- **Læring:** evnen til at tage ansvar for egen og andres læring.

Når man skal beskrive de samlede læringsmål for en uddannelse, kan følgende bruges som vejledende arbejds spørgsmål:

Viden	Færdigheder	Kompetencer
<p>Typer og kompleksitet Er der tale om teori eller praksis? Er der tale om viden inden for et fag, et fagområde eller et erhverv? Hvor kompleks er denne viden?</p> <p>Forståelse I hvor stort omfang kan man sætte sin viden i sammenhæng?</p>	<p>Typer Er der tale om kognitive, praktiske, kreative eller kommunikative færdigheder?</p> <p>Opgaveløsning Hvor komplekse er de opgaver, som kan håndteres på niveauet med hensyn til at vurdere og udvælge viden?</p> <p>Kommunikation Hvilke målgrupper kan der kommunikeres til, men hvor stor kompleksitet og med hvilke virkemidler?</p>	<p>Handlerummet I hvilke type arbejds- eller studiemæssige sammenhænge kan viden og færdigheder bringes i spil? Med hvilken grad af uforudsigelighed og foranderlighed?</p> <p>Samarbejde og ansvar I hvor høj grad kan man varetage ansvaret for sit eget og andres arbejde? Hvor komplekse samarbejdssituationer kan man indgå i?</p> <p>Læring I hvor høj grad kan man tage ansvar for sin egen læring og kompetenceudvikling?</p>

Niveauer i Kvalifikationsrammen

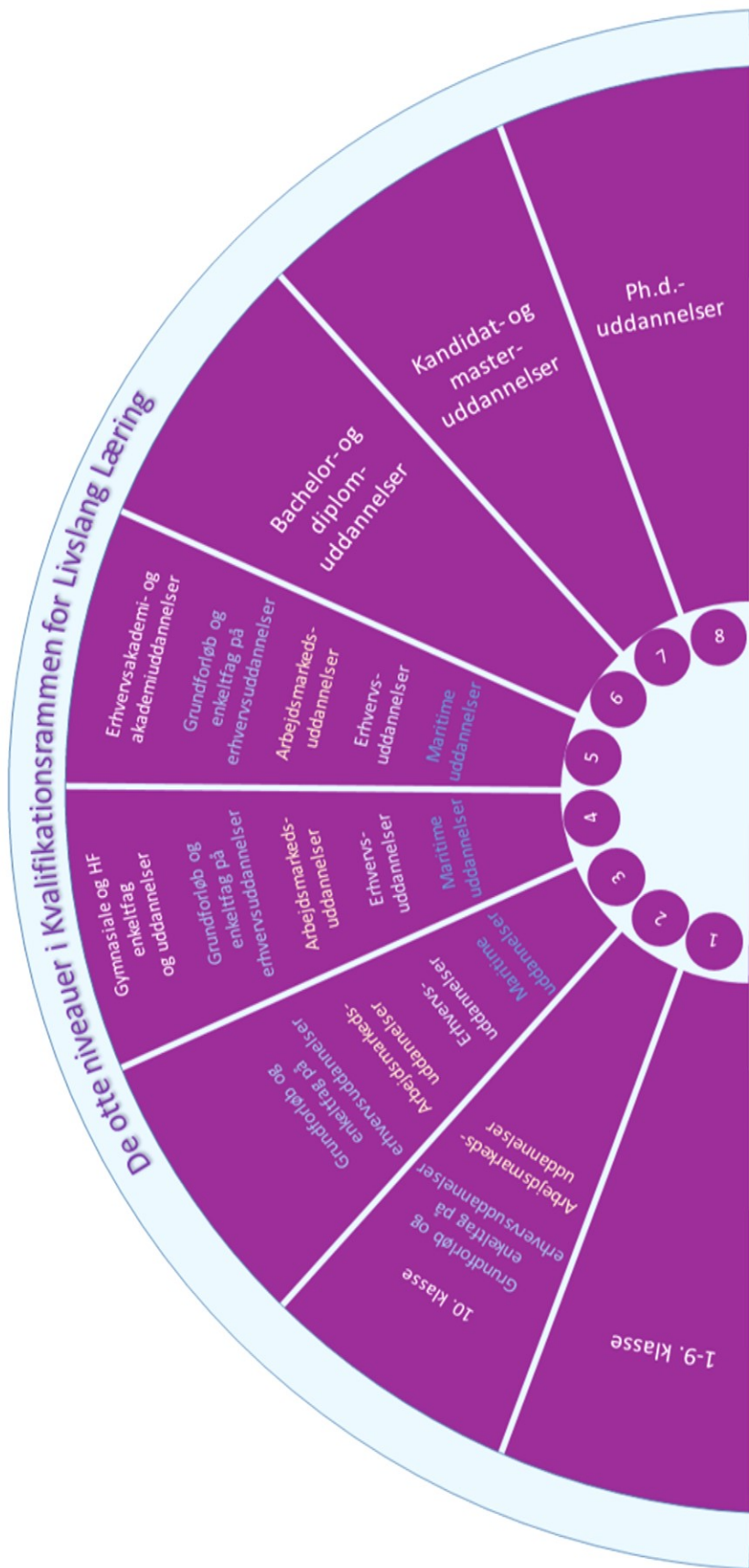
Der er otte niveauer i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring, som systematisk beskriver de kvalifikationer, der kan erhverves inden for det danske uddannelsessystem - fra folkeskoleniveau til universitetsuddannelser på højeste niveau og voksen- og efteruddannelse.

Oversigten over kvalifikationerne på de otte niveauer:

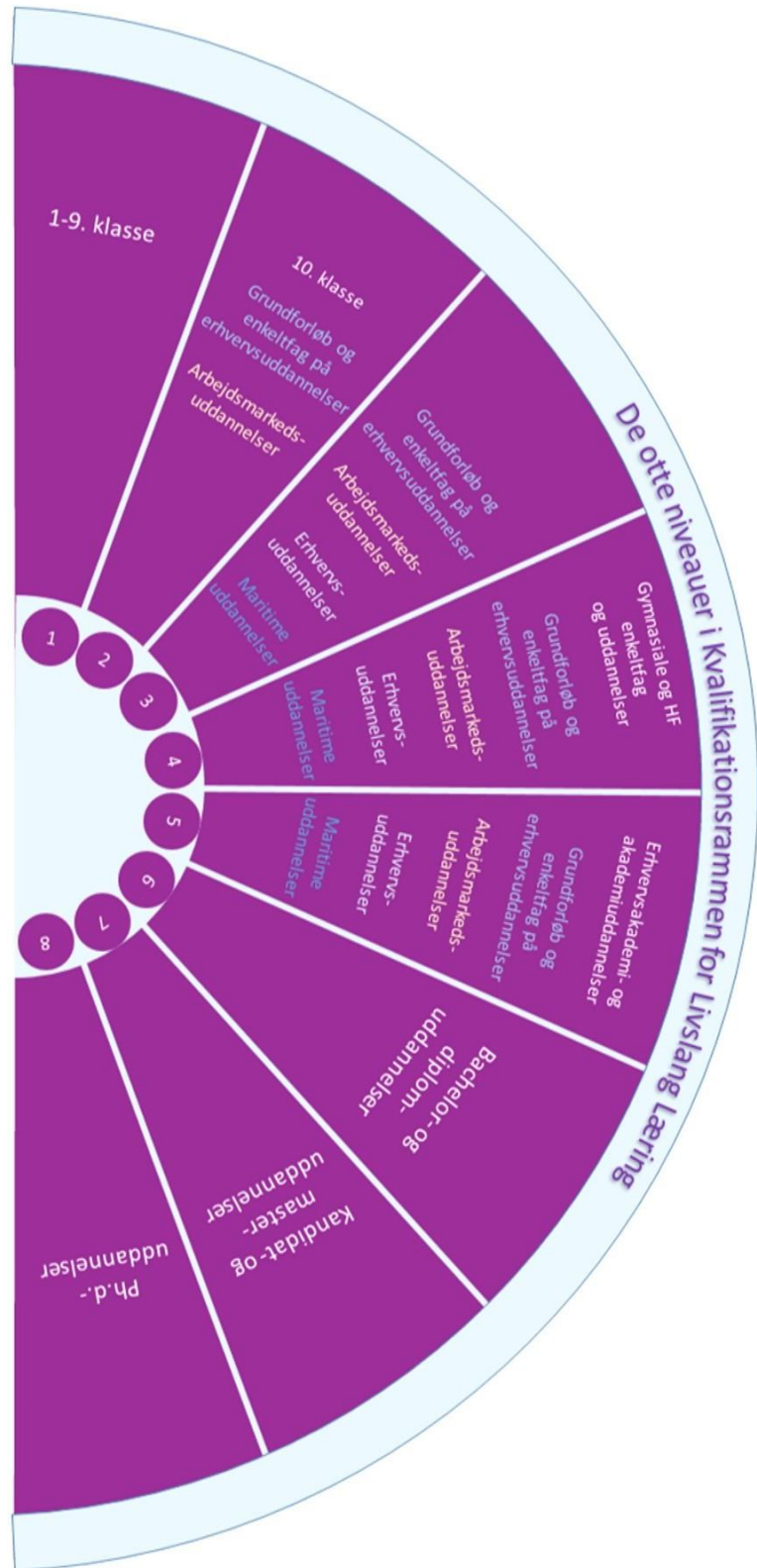
Niveau	Viden	Færdigheder	Kompetencer	Eksempler på offentligt anerkendte uddannelser
1	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have grundlæggende viden inden for almene fag. - Skal have grundlæggende forståelse af naturgivne, kulturelle, sociale og politiske forhold. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal besidde grundlæggende sproglige, numeriske, praktiske og kreative færdigheder. - Skal kunne anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder. - Skal kunne evaluere eget arbejde. - Skal kunne præsentere resultaterne af eget arbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne tage personlig stilling og handle i simple og overskuelige situationer. - Skal kunne arbejde selvstændigt med på forhånd definerede problemstillinger. - Skal have lyst til at lære og kunne indgå i delvist åbne læringssituationer under supervision. 	1.-9. klasse
2	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have grundlæggende viden inden for almene fag eller på udvalgte områder inden for et erhvervs- eller fagområde. - Skal have forståelse for arbejdsmarkedets grundlæggende vilkår og mekanismer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne anvende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter. - Skal kunne korrigere for fejl eller afvigelser fra en plan eller standard. - Skal kunne præsentere og diskutere resultaterne af eget arbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne tage personlig stilling og handle i simple og overskuelige situationer. - Skal kunne tage et vist ansvar for udviklingen af arbejdsformer og indgå i ukomplicerede gruppeprocesser. - Skal kunne indgå i delvist åbne læringssituationer og søge vejledning og supervision. 	10. klasse Grundforløb og enkeltfag på erhvervsuddannelser Arbejdsmarkedsuddannelser
3	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have viden om basale metoder og normer inden for et erhvervs- eller fagområde. - Skal have forståelse af egne indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og i samfundet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne udføre praktiske arbejdsopgaver inden for faget/erhvervet. - Skal kunne løse faglige problemer. - Skal kunne søge og vurdere information med relevans for en praktisk arbejdsopgave inden for et fag eller et erhverv. - Skal kunne anvende faglig terminologi i kommunikationen med kolleger, medstuderende og brugere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne tage ansvar for afgrænsede arbejdsprocesser. - Skal kunne indgå i tværfagligt samarbejde inden for et erhvervs eller et fags praksis. - Skal kunne indgå aktivt i læringssituationer inden for et erhvervs- eller fagområde. 	Grundforløb og enkeltfag på erhvervsuddannelser Arbejdsmarkedsuddannelser Erhvervsuddannelser Maritime uddannelser

Niveau	Viden	Færdigheder	Kompetencer	Eksempler på offentligt anerkendte uddannelser
4	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have viden om begreber, principper og processer inden for et erhvervs- eller fagområdes praksis eller i almene fag. - Skal have forståelse af sammenhænge mellem faglige problemer og samfundsmæssige/internationale forhold. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne vælge og anvende relevante redskaber, metoder, teknikker og materialer inden for et erhvervs- eller fagområde. - Skal kunne identificere et praktisk og / eller teoretisk problem. - Skal kunne vurdere kvaliteten af eget og andres arbejde i forhold til en given standard. - Skal kunne anvende erhvervs- og fagområdets terminologi i kommunikationen med samarbejdspartnere og brugere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne tage ansvar for arbejdsprocesser i normalt forudsigelige arbejds- eller studiesituationer. - Skal kunne planlægge og tage ansvar for egne og fælles arbejdsprocesser og resultater. - Skal kunne opsøge videreuddannelse og faglig udvikling i strukturerede læringsmiljøer 	<p>Gymnasiale og HF enkeltfag og uddannelser</p> <p>Grundforløb og enkeltfag på erhvervsuddannelser</p> <p>Arbejdsmarkedsuddannelser</p> <p>Erhvervsuddannelser</p> <p>Maritime uddannelser</p>
5	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have viden om praksis og anvendelse af metode og teori inden for et erhvervs- eller fagområde. - Skal have forståelse af praksis og/eller de vigtigste anvendte teorier og metoder og kunne forstå erhvervets anvendelse af disse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne anvende og kombinere et alsidigt sæt færdigheder, der knytter sig til fagområdets praksis og arbejdsprocesser. - Skal kunne vurdere praksisnære problemstillinger og justere arbejdsgange og arbejdsprocesser. - Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder til samarbejdspartnere og brugere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne indgå i udviklingsorienterede og/eller tværfaglige arbejdsprocesser. - Skal kunne varetage afgrænsede ledelses- og planlægningsfunktioner i relation til erhvervs- og fagområdets praksis. - Skal kunne identificere og udvikle egne muligheder for fortsat videreuddannelse i forskellige læringsmiljøer. 	<p>Erhvervsakademi- og akademiuddannelser</p> <p>Grundforløb og enkeltfag på erhvervsuddannelser</p> <p>Arbejdsmarkedsuddannelser</p> <p>Erhvervsuddannelser</p> <p>Maritime uddannelser</p>
6	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have viden om teori, metode og praksis inden for en profession eller et eller flere fagområder. - Skal kunne forstå og reflektere over teorier, metode og praksis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne anvende et eller flere fagområders metoder og redskaber samt kunne anvende færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne eller professionen. - Skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller. - Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister eller samarbejdspartnere og brugere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge. - Skal selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang. - Skal kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer. 	<p>Bachelor- og diplomuddannelser</p>

Niveau	Viden	Færdigheder	Kompetencer	Eksempler på offentligt anerkendte uddannelser
7	<ul style="list-style-type: none"> - Skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde. - Skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdet/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal mestre fagområdet/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne. - Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller. - Skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller. - Skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar. - Skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering 	Kandidat- og masteruddannelser
8	<ul style="list-style-type: none"> - Skal have viden på højeste internationale niveau inden for forskningsområdet. - Skal have ydet et væsentligt bidrag til udvikling af ny viden og forståelse inden for forskningsområdet på baggrund af videnskabelige undersøgelser. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal mestre de videnskabelige metoder og redskaber samt mestre øvrige færdigheder der knytter sig til forsknings- og udviklingsopgaver inden for området. - Skal kunne analysere, evaluere og udvikle nye ideer herunder designe og udvikle nye teknikker og færdigheder inden for fagområdet. - Skal kunne tage del i fagområdets internationale diskussioner og formidle videnskabelige resultater og fremskridt til et bredt publikum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal kunne tilrettelægge og gennemføre forsknings- og udviklingsopgaver i komplekse og uforudsigelige sammenhænge. - Skal på egen hånd kunne igangsætte og indgå i nationalt og internationalt samarbejde om forskning og udvikling med videnskabelig integritet. - Skal selvstændigt kunne igangsætte forsknings- og udviklingsprojekter og herigennem frembringe ny viden og nye færdigheder, som udvikler forskningsområdet 	Ph.d.-uddannelser

Bilag 5 Niveauindplaceringsskema

Bilag 6 Gennemløb på tegnsprogsuddannelsen

		GENNEMLØB AF KURSUSFORLØB I ÅRENE 2005 - 2021																		
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	IALT	
Niveau 1				1	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	31
Niveau 2				2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	32
Niveau 3				1	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	31
Niveau 4				1	1	3	2	3	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	27
Niveau 5					2	1	2		2	2	2	1	1	1	2	2	1	2	2	21
Niveau 6		1	1	1		1	1	2	2	1	1	2	1	1	1				1	18
Niveau 7				1	2	1	1	1	2	1		1	1	1	1				1	14
Niveau 8					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					11
Niveau 9				1		1	1	1	1	1		1	1	1	1					13
Niveau 10							1			1		1				1			1	7
Niveau 11										1		1	1	1					1	5
Niveau 12												1			1					2
SUM																			212	